НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	**Інститут гідробіології Національної академії наук України**
Освітня програма	**38701 Іхтіологія**
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Спеціальність	**091 Біологія**

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – https://naqa.gov.ua/

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	**3529**
Повна назва ЗВО	**Інститут гідробіології Національної академії наук України**
Ідентифікаційний код ЗВО	**05417029**
ПІБ керівника ЗВО	**Афанасьєв Сергій Олександрович**
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	**http://hydrobio.kiev.ua**

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

https://registry.edbo.gov.ua/university/3529

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	**38701**
Назва ОП	**Іхтіологія**
Галузь знань	**09 Біологія**
Спеціальність	**091 Біологія**
Спеціалізація (за наявності)	*відсутня*
Рівень вищої освіти	**Доктор філософії**
Тип освітньої програми	**Освітньо-наукова**
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	**Магістр (ОКР «спеціаліст»)**
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	**відділ біології відтворення риб**
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	**Інститут гідробіології НАН України: відділ іхтіології та гідробіології річкових систем, відділ санітарної гідробіології та гідропаразитології, відділ екологічної фізіології гідробіонтів та біотехнології, відділ екології рослин та екотоксикології; установи НАН України: Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАН України, Центр гуманітарної освіти НАН України.**
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	**проспект Володимира Івасюка, 12, м. Київ, 04210, Україна**
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	*не передбачає*
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	***відсутня***
Мова (мови) викладання	**Українська**
Партнерський заклад (якщо програма реалізовується у співпраці з іншим закладом вищої освіти)	**Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України 3565**
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	**193337**
ПІБ гаранта ОП	**Юришинець Володимир Іванович**
Посада гаранта ОП	**Заступник з наукової роботи**
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	**post_mail@hydrobio.kiev.ua**
Контактний телефон гаранта ОП	**+38(044)-418-74-48**
Додатковий телефон гаранта ОП	**+38(097)-962-44-38**

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Інститут гідробіології НАН України створений 23.05.1940 року на базі Гідробіологічного інституту, попередниками якого були Дніпровська біологічна станція (1909–1934 рр.) та Гідробіологічна станція АН УРСР (1934–1939 рр.). Підготовка фахівців-іхтіологів вищої кваліфікації через аспірантуру розпочалася ще у 30-х роках, що дозволило сформувати потужний іхтіологічний напрям, який у різні періоди очолювали видатні вчені-іхтіологи Д. Є. Белінг, М. Д. Білий, В. А. Мовчан та інші. Іхтіологічні дослідження зберегли свою тяглість впродовж усієї історії установи та розвинули численні напрями: еколого-фізіологічний (академік В.Д. Романенко, чл.-кор. НАН України М.Ю. Євтушенко), еколого-індикаційний (академік С.О. Афанасьєв) тощо. Такий розвиток дозволив закласти підвалини сучасної української іхтіології з комплексними теоретичними та практичними напрацюваннями та перспективами. До 2016 року в Інституті гідробіології функціонувала аспірантура за трьома спеціальностями: «гідробіологія» (03.00.17), «іхтіологія» (03.00.10), «гідрологія суші, водні ресурси і гідрохімія» (11.00.07). Також діяла спеціалізована вчена рада Д 26.213.01 із правом прийняття до розгляду та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора (кандидата) наук за спеціальностями 03.00.17 («гідробіологія») та 03.00.10 («іхтіологія»). За період 2000–2021 рр. у цій раді захищено 16 докторських та 69 кандидатських дисертацій.
З 2022 року в Інституту діє новий склад спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук зі спеціальності «гідробіологія». У 2024 р. до ради включено провідних українських та міжнародних фахівці-іхтіологів України, що дозволило проводити захисти з присудження наукового ступеня доктора наук та кандидата наук зі спеціальності «іхтіологія» (було захищено 4 роботи). Таким чином, саме Інститут гідробіології забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів, які очолюють іхтіологічний напрямок у закладах вищої освіти та наукових установах України – дисертаційні роботи у спецраді Інституту захистили т.в.о. директора ДУ «Виробничо-експериментальний Дніпровський осетровий рибовідтворювальний завод імені академіка С.Т. Артющика» д.б.н. Кутіщев П. С., завідувачка кафедри гідробіології та іхтіології Національного університету біоресурсів та природокористування України д.б.н. Рудик-Леуська Н.Я.; професор кафедри хімії та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка. д.б.н. проф. Курант В.З.; завідувач кафедри водних біоресурсів та аквакультури Дніпровського державного аграрно-економічного університету д.б.н. Новіцький Р.О.; завідувач відділу вивчення біоресурсів водосховищ Інституту рибного господарства НААН України д.б.н. Бузевич І.Ю.; проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара к.б.н. Маренков О.М.
Багатолітній досвід підготовки аспірантів в Інституті став основою для формування освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 091 «Біологія» ОНП «Іхтіологія». З 2016 року здійснюється набір та підготовка аспірантів за цим циклом загально-дослідницької та професійної підготовки. За цей час підготовлено та успішно захищено низку дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, зокрема: Коваленко Ю. О. «Фізіолого-біохімічні особливості формування нових стійких популяцій коропових риб за дії токсичного забруднення» (2020 р., керівник – д.б.н. О.С. Потрохов); Кофонов К. «Морфофізіологічний статус молоді коропових риб за дії підвищених концентрацій біогенних сполук у воді» (2021 р., керівник – к.б.н. О.Г. Зіньковський); Тимошенко Н. В. «Інвазійні види риб та їх вплив на аборигенну іхтіофауну річкових систем Карпатського регіону України» (2024 р., керівник – академік НАН України С.О. Афанасьєв).
У складі проєктної групи ОНП, а пізніше робочої програмної групи, працювали провідні науковці Інституту. Керівником робочої програмної групи та гарантом ОНП «Іхтіологія» є член-кореспондент НАН України, д.б.н. проф. В. І. Юришинець. Для супроводу цієї ОНП з 2023 р. оновлено склад проєктної групи, до якої увійшли академік НАН України д.б.н. проф. С.О. Афанасьєв, д.б.н. с.н.с. О.С. Потрохов, к.б.н. с.н.с. Ю.Г. Крот, к.б.н. с.н.с. Н.В. Майстрова та д-р філософії Ю.О. Коваленко.
Протягом 2016-2024 років зміст ОНП неодноразово переглядали, оновлювали та уточнювали відповідно до вимог чинних нормативно-правових документів щодо підготовки докторів філософії в Україні, рекомендацій НАЗЯВО, а також пропозицій внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів. Усі редакції ОНП обговорювалися на засіданнях випускової кафедри (відділ біології розвитку риб) та затверджувалися Вченою радою Інституту. Остання редакція ОНП «Іхтіологія» була оновлена у 2025 році, були враховані рекомендації, отримані за результатами акредитації в 2025 році.
Представлена для акредитації ОНП «Іхтіологія» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти враховує через поглиблений зміст ОК сучасні тенденції розвитку іхтіології, що пов'язані із застосуванням молекулярно-генетичних, фізіолого-біохімічних та статистичних методів дослідження, а також прикладним використанням знань для оцінки екологічного стану водойм відповідно до Водної рамкової директиви ЄС 2000/60, де іхтіоценози використовуються як біологічні елементи якості.
ОНП Іхтіологія реалізується спільно з Центром наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України (ОК «Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня загальноєвропейського стандарту володіння мовою С 1») та Центром гуманітарної освіти Національної академії наук України (ОК Філософія науки і культури).

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та ліцензійний обсяг за ОП

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року	У тому числі іноземців
			ОД	*ОД*

	навчання			
1 курс	2025 - 2026	4	1	0
2 курс	2024 - 2025	4	1	0
3 курс	2023 - 2024	5	0	0
4 курс	2022 - 2023	5	1	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	*програми відсутні*
перший (бакалаврський) рівень	*програми відсутні*
другий (магістерський) рівень	*програми відсутні*
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	**38701 Іхтіологія** **38702 Гідробіологія** **48195 Біологія**

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	11824	443
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	11824	443
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	133	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:
- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	*ONP_Ich_Biol_2018_2025.pdf*	ywjSaYG060PBYUG7skEbcgK33w2DOQ7697THHRAwpmk=
Освітня програма	*ONP_Ichthyology_2023_25_BB.pdf*	VdWOgq3J1vYucmOLD+gdXLzGnsT0ZSIX0WxboV/YlsM=
Освітня програма	*ONP_Ichthyology_2025_26_E1.pdf*	Bl5vy2B8+tGPiK5XBOCqqm7vPhrqdBvZYa9ChcxkC0A=
Навчальний план за ОП	*NP_Ichthyology25_26.pdf*	HxjkbGBJ138TLpoCmYd8Royr6N6+QGWx8x/xnGpFIms=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Gandzyura.pdf*	p2i5nKPjDnA3S/oryEdPGmqdVT0gLZFayCW8ynVPY/c=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам)	*Novicki.pdf*	xLRrLCvIkCroTisQKlwWm9QbSIPUyruuXryhSCNohlA=

досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)		
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Podobailo.pdf*	s87sXkImC+lIA6d1/XLeyFfVnKZv+Q98ACTk0+q403k=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Gudkov.pdf*	8eOB0dxqVq6R07Li3hdVDuzJ3BwRkBibb2GH8VbWrrQ=
Матеріали від ЗВО: пропозиції та рекомендації від роботодавців, таблиця відповідності публікацій наукових керівників напрямам (тематикам) досліджень аспірантів (для ОП третього рівня освіти)	*Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr.pdf*	mHKb4RVhS00M4lxTWzVp6VCO4xcpvQG5OE+oqVm40aI=

1. Проєктування освітньої програми

Чи освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти? Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Національна рамка кваліфікацій визначає, що здобувач ступеня доктора філософії повинен володіти концептуальними та методологічними знаннями у галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або інноваційної діяльності в галузі біології, що передбачає розширення та переосмислення існуючих та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.
Програмні результати навчання ОНП Іхтіологія відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК) восьмого кваліфікаційного рівня за такими дескрипторами:
- знання (концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності): ПРН01, ПРН02, ПРН04, ПРН08;
- уміння-спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики; започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності; критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей: ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН05, ПРН07, ПРН08;
- комунікація – вільне спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому; використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях: ПРН01, ПРН03, ПРН08, ПРН09;
- автономність і відповідальність – демонстрація значної авторитетності, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, послідовна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення: ПРН02, ПРН03, ПРН05, ПРН07, ПРН08.

Чи зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності)?

Професійний стандарт відсутній

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін (стейкголдерів)?
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

З метою врахування інтересів та пропозицій здобувачів вищої освіти, їхніх представників залучали до розробки програми: до складу робочої групи включали випускників аспірантури к.б.н. Абрамюка І.І. (спеціальність 03.00.10 - іхтіологія), пізніше - доктора філософії Коваленко Ю.О. (ОНП Іхтіологія). Зауваження та пропозиції, що виказувалися при обговоренні на засіданнях випускової кафедри (наукового відділу), вченої ради, при здійсненні

моніторингу якості та затвердженні ОНП, робочих програм навчальних дисциплін, методичного забезпечення навчального процесу, враховані під час визначення цілей та програмних результатів ОНП.
Здобувачі також мають можливість вносити свої пропозиції через Раду молодих науковців, щорічне анкетування аспірантів та під час проходження атестацій аспірантів у науковому відділі (щопівроку) та на вченій раді (щороку). Інтереси здобувачів реалізовуються через можливість вибору ОК, їх побажання враховано при оновленні навчального плану. Було відкориговано ОК «Професійна етика науковця-викладача» та внесені зміни щодо біоетичних норм, зміни у 2023 та 2024 роках також враховували результати анкетування випускників аспірантури попередніх років, а у 2025 р. – аспірантів (розширення вибіркових ОК).
Тематика дисертаційних досліджень аспірантів, як наукова складова ОНП, формується з урахуванням їхніх наукових інтересів, а наукові дослідження виконуються в межах держбюджетних відомчих, конкурсних та госп.договірних НДР Інституту.

- роботодавці

Інститут гідробіології має давні традиції та значний досвід (з 1934 р.) підготовки аспірантів за спеціальністю Іхтіологія. На етапі проєктування ОНП першочергово вивчали потреби зацікавлених сторін, починаючи з пропозицій внутрішніх роботодавців – провідних науковців інституту, причетних до розроблення іхтіологічних досліджень (на розширених засіданнях робочих груп, випускової кафедри – відділу відтворення риб, вченої ради), долучаючи їх пропозиції при формулювання мети та програмних результатів навчання. Основними роботодавцями випускників аспірантури (окрім Інституту) є інші установи НАН та НААН України, ЗВО, держустанови у галузі охорони водних ресурсів та водних біоресурсів. Так, з підготовлених через аспірантуру Інституту за останні десять років фахівці-іхтіологи працювали в системі Державного агентства меліорації та рибного господарства України (Климнюк О.М., к.б.н. Бігун В.К.), у Українському державному університеті водного господарства та природокористування (к.б.н. Волкошовець О.В). На сьогодні в наукових підрозділах Інституту працюють 10 кандидатів біологічних наук за спеціальністю 03.00.10 іхтіологія та 2 доктори філософії за спеціальністю 091 Біологія (ОНП Іхтіологія). Зауваження роботодавців враховані шляхом опрацювання та узагальнення їх рекомендацій, виказаних в персональному спілкуванні та отриманих у рецензіях-відгуках. При формуванні мети та програмних результатів ОНП враховані компетенції та навички, які необхідні випускникам для наукової, викладацької та управлінської діяльності у зазначених установах.

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховані шляхом опрацювання та узагальнення рекомендацій, які надані під час обговорення проєкту ОНП, оприлюдненого на сайті. Відгуки та рекомендації щодо формування та наповнення ОНП Іхтіологія та її реалізації надавали: д.б.н. проф. Гандзюра В.П., к.б.н., доц. Подобайло А.В. (Київський національний університет імені Тараса Шевченка), д.б.н. проф. Новіцький Р.О. (Дніпровський державний аграрно-економічний університет), чл.-кор. НАН України д.б.н. проф. Гудков Д.І. (Інститут гідробіології НАН України).
При визначенні та розподілі компонентів ОНП враховано наукові інтереси, практичний досвід і кваліфікацію викладачів, їхню участь у публічних заходах, конференціях та долучення до оцінювання і змін ОНП закладів-партнерів.
Так, Юришинець В.І. входить до складу експертної ради за спеціальністю 101-Екологія Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Потрохов О.С. – як експерт активно співпрацює з НУБіП, Щербак В.І. – з Інститутом рибного господарства НААН України.
Випускники аспірантури мають можливість продовжувати наукову діяльності в мережі установ НАН України та ЗВО біологічного профілю: Інститут зоології ім. І.І. Шмальгаузена, Інститут еволюційної екології, Національний науково-природничий музей, Інститут морської біології.
При підготовці ОНП робоча група вивчала напрями роботи установ для узгодження програмних результатів із потребами ринку та перспективами працевлаштування.

- інші стейкхолдери

Отримані знання та вміння дають можливість випускникам аспірантури працювати в установах природно-заповідного фонду України, Рибному патрулі Державного агентства меліорації та рибного господарства, Міністерстві економіки, довкілля та сільського господарства України, консалтингових компаніях природоохоронного та екологічного спрямування.
Гарант ОНП зацікавлений в залученні якомога більше стейкхолдерів і активно працює в даному напрямі. Зокрема, під час корегування програми були підписані наступні угоди про співпрацю потенційними стейкхолдерами:
- Договір про наукове технічне співробітництво з Державним агентством меліорації та рибного господарства України (Київським Рибоохоронним патрулем) окреслює необхідність підготовки фахівців-іхтіологів та їх залучення до природоохоронних заходів (остання редакція договору від 2024 р.)
- Договір з державним дендрологічним парком «Олександрія» окреслю зацікавленість у співробітництві щодо створення колекцій різних видів водних організмів, зокрема – робіт по селекції та збереження генетично чистих ліній риб далекосхідного фауністичного комплексу.
- Договір про навчально-наукове та творче співробітництво з Білоцерківським національним аграрним університетом про співпрацю підготовки студентів факультету тваринництва та водних біоресурсів, для яких Інститут є базовою установою підготовки студентів та проходження практик.
При підготовці ОНП робоча група врахувала запит цих організацій на прикладні аспекти іхтіології, що критично важливо для майбутньої фахової діяльності здобувачів.

Чи мета освітньої програми відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти?

Цілі ОНП відповідають Концепції розвитку НАН України до 2025 року, зокрема – в частині створення сприятливих умов для обдарованої наукової молоді, потребі у наданні високоякісних освітніх послуг, розробленні якісної наукової та науково-аналітичної продукції у сфері продовольчої безпеки, раціонального природокористування, і в останні роки – відновленні водних об'єктів, що постраждали від воєнних дій внаслідок агресії рф.
Концепцією освітньої діяльності Інституту визначено, що місія освітньої діяльності Інституту гідробіології полягає в підготовці конкурентоспроможних фахівців у царині гідробіології та іхтіології шляхом отримання якісної безперервної освіти через поєднання сучасних методів наукових досліджень та навчання; кадрове забезпечення розбудови сучасного гідробіологічного та іхтіологічного науково-освітнього центру міжнародного рівня. Цілі ОНП відповідають стратегії та місії Інституту, серед основних наукових напрямів установи (відповідно до п. 2.1.2 Статуту) є такі, що безпосередньо окреслюють іхтіологічну проблематику. Практичні напрями діяльності установи стосуються, зокрема, сучасних методичних прийомів у дослідженнях просторового розподілу риб та різноманіття іхтіофауни, створення біопозитивних рибопропускних споруд та рибозахисту. Перші оцінки втрат рибному населенню Нижнього Дніпра після підриву Каховської ГЕС були підготовлені співробітниками Інституту, випускники аспірантури – іхтіологи працювали над виконанням проєкту НФДУ з оцінки впливу воєнних дій на екосистеми р. Ірпінь.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки і спеціальності?

На сьогодні, в умовах відбиття широкомасштабної агресії з боку рф, одним із наслідків якої є значні руйнування пов'язані з водними об'єктами критичної інфраструктури (греблі водосховищ, мости, технологічне обладнання гідроелектростанцій та водозаборів, канали та ін.), існує актуальна потреба у висококваліфікованих фахівцях, здатних оцінити ступінь негативного впливу війни на гідроекосистеми та біоту (включно з рибним населенням), виявляти та знаходити шляхи розв'язання значущих екологічних проблем у сфері водних живих ресурсів, забезпечення продовольством, питною водою та ін.
Аналіз тенденцій науки та ринку праці визначає підготовку доктора філософії з біології (іхтіологія) як формування компетентностей для самостійної науково-дослідної, організаційної, педагогічної та інноваційної діяльності. Мета й програмні результати поєднують загальнобіологічні та вузькоспеціальні орієнтири розвитку науковця. Актуальність ОНП підтверджується впровадженням біохімічних, молекулярно-генетичних і статистичних методів, а також фокусом на збереженні, невиснажливому використанні та відновленні біорізноманіття водних ресурсів, зокрема міног і риб.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку ринку праці, галузевого та регіонального контексту?

Аналіз ринку праці показав зацікавленість в спеціалістах-іхтіологах у галузі контролю видобування водних живих ресурсів (рибний патруль), сучасних технологій рибництва та аквакультури (Інститут рибного господарства НААНУ, НУБІП, приватні компанії), установ природо-заповідного фонду (НПП, заповідники та ін.). Досвід та напрацювання наукових відділів Інституту іхтіологічного спрямування врахований при розробці мети та програмних результатів (ПРН4-ПРН6) ОНП, адже установа є основним роботодавцем випускників. Підготовка докторів філософії за ОНП, як кадрового резерву майбутніх докторів наук, також необхідна для забезпечення функціонування єдиної в Україні спецради з можливістю захисту докторських дисертацій за спеціальністю «Іхтіологія». Підготовка висококваліфікованих кадрів, які можуть розв'язувати комплексні іхтіологічні та гідробіологічні проблеми, що пов'язані з імплементацією в Україні законодавства ЄС (визначення референційних умов з урахуванням басейнового підходу, моніторинг екологічних елементів якості, до складу яких входять іхтіологічні показники), вирішувати управлінські проблеми у регіональних підрозділах Держрибагенства, Басейнових управліннях та проводити науково-педагогічну діяльність у ЗВО має чіткий галузевий контекст.
Регіональні аспекти освітньої програми (регіональний контекст) враховуються у наукових дослідженнях здобувачів, так дисертаційні роботи аспірантів стосуються актуальних іхтіологічних питань Карпатського регіону (Тимошенко Н.В.), водойм зони відчуження Чорнобильської АЕС (Меньковська М.О.).

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних вітчизняних освітніх програм?

Оскільки в Україні відсутні інші ЗВО, що готують докторів філософії за ОНП «Іхтіологія» (спеціальність 091 Біологія), при формулюванні мети та програмних результатів було ретельно враховано досвід провідних вітчизняних університетів, які здійснюють підготовку фахівців у галузі біології та іхтіології. Це дозволило інтегрувати кращі академічні практики у вузькоспеціалізовану програму, забезпечуючи її унікальність та відповідність високим стандартам вищої освіти.
Аналіз освітніх програм ННЦ «Інститут біології та медицини» КНУ імені Тараса Шевченка, Національного університету біоресурсів та природокористування України, Дніпровського державного університету та Дніпровського державного аграрно-економічного університету дозволив визначити ключові напрями підготовки та наукових досліджень, що мають бути інтегровані в програму. Це забезпечило формулювання мети програми як підготовки висококваліфікованих фахівців та науковців у галузі іхтіології, здатних здійснювати фундаментальні та прикладні дослідження світового рівня. Програмні результати навчання відображають комплексний підхід та охоплюють здатність аналізувати сучасні наукові концепції іхтіології та гідробіології, використання молекулярно-генетичних, морфологічних та екологічних методів дослідження іхтіофауни, оцінку стану популяцій риб у природних та штучних екосистемах, розробку науково обґрунтованих методів ведення рибного господарства, а також формування екологічно безпечних стратегій управління водними біоресурсами. Враховано також напрацювання НПП зазначених установ, які здійснюють іхтіологічні дослідження і мають значний досвід підготовки бакалаврів та

магістрів.

Чи мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням досвіду аналогічних іноземних освітніх програм?

Під час формування мети та програмних результатів навчання ОНП Іхтіологія було враховано досвід не лише провідних українських ЗВО, а й іноземних освітніх програм у галузі біології, що спеціалізуються на іхтіологічних дослідженнях. Такий підхід дозволив інтегрувати міжнародні стандарти підготовки науковців, забезпечуючи актуальність теоретичної бази та сучасність методологічного інструментарію програми.
Зокрема, було враховано освітні підходи та наукові напрями Інституту гідробіології та управління водними екосистемами Університету природних ресурсів і наук про життя у Відні (Австрія) https://boku.ac.at/oekb/hyam/, Центру дослідження екосистем рибного господарства Морського інституту Канади https://www.mi.mun.ca/programs/doctorofphilosophyfisheriesscience/, докторської програми з рибальства та водної біології Університету Міннесоти (США) https://conssci.umn.edu/prospective/degree-options, а також PhD-програм у сфері рибальства та аквакультури Анкарського університету (Туреччина) http://bbs.ankara.edu.tr/Ders_Program_Yeterlilikleri_Iliskileri.aspx?bno=3935&bot=1506. Використання міжнародного досвіду дозволило вдосконалити цілі та програмні результати навчання, а також сформувати вибіркові компоненти ОНП, відповідно до сучасних світових тенденцій іхтіологічних досліджень. Це забезпечує гнучкість освітньої траєкторії та відповідність підготовки докторів філософії актуальним глобальним науковим викликам.
До викладання ОК залучено провідних науковців, які мають високий фаховий рівень і тісні наукові зв'язки з міжнародними установами, що сприяє інтеграції українських досліджень у світовий науковий простір.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

43

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

0

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

10

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Зміст ОНП має чітку структуру і відповідає предметній області заявленої спеціальності через досягнення програмних результатів навчання і наповнення ОНП відповідними освітніми компонентами. ОНП орієнтована на формування у здобувачів третього рівня освіти загальних та фахових компетентностей для успішного здійснення професійної діяльності за спеціальністю 091 Біологія у напрямі «Іхтіологія». ОНП спрямована на формування розвитку професійних компетентностей та повністю відповідає об'єктам вивчення та діяльності спеціальності.
Цілі навчання: виробити у здобувача загальні та професійні компетенції, які дозволять йому виконати власне наукове дослідження, стати професіоналом, який здатний продукувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми у галузі природничих наук (біологія) та/або професійної дослідницько-інноваційної діяльності на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, оволодіти тими якостями, які на сучасному ринку наукових послуг забезпечують конкурентну спроможність та дозволяють інтегруватися у світовий науковий простір.
Освітні компоненти, включені до ОНП, базуються на принципах системності та послідовності, становлять логічно взаємопов'язану систему навчання. Вивчення вибіркових компонент ОП дозволяє формувати фахові компетентності спеціальності, що необхідні для здійснення науково-дослідницької діяльності. Вивчення обов'язкових дисциплін «Філософія науки і культури», «Іноземна мова професійного спрямування», «Актуальні проблеми сучасної біології», «Сучасна система наукової інформації, наукометрія», а також проходження асистентської педагогічної практики дозволяють формувати інтегральні, загальні і фахові компетентності за цією спеціальністю, досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання.
Особливістю ОНП є поєднання теоретичного навчання та науково-дослідницької складової, що передбачає проведення польових та/або лабораторних досліджень з використанням сучасного наукового обладнання, обчислювальної та мультимедійної техніки, комп'ютерних програм, доступу до необхідних інтернет-ресурсів, освоєння яких дозволяє формувати компетентного науковця.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Порядок формування індивідуальної освітньої траєкторії визначено Положенням про підготовку здобувачів вищої

освіти ступеня доктора філософії та доктора наук Інституту та Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Формування індивідуальної освітньої траєкторії відбувається через реалізацію здобувачами:
- права вибору наукового керівника та формування напрямку та теми наукового дослідження, наукового керівника та вільним вибором освітніх компонент варіативного блоку;
- можливості обрання мови (англійська, німецька, французька, іспанська) та рівня вивчення в дисципліні «Іноземна мова професійного спрямування»;
- права на вільний вибір навчальних дисциплін в межах вибіркової складової ОНП;
- права на навчання (наукове стажування) за програмою академічної мобільності;
- права на часткове або повне (в межах ОК) зарахування результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;
- можливості виконання науково-дослідної роботи відповідно до індивідуального плану;
- права на індивідуальний вибір ЗВО для проходження асистентської педагогічної практики;
- можливості участі у стипендіальних та грантових програмах, а також участі у проведенні науково-дослідних робіт.
Індивідуальна освітня траєкторія відображається в індивідуальному плані підготовки доктора філософії, який погоджується з науковим керівником і затверджується вченою радою. Здобувач має право вносити зміни до індивідуального плану за погодженням із науковим керівником.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Право на вибір навчальних дисциплін здобувачів та забезпечення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентується «Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти», в якому зазначена процедура обрання вибіркових освітніх компонент.
Право вибору вивчення вибіркових дисциплін надається аспірантам на початку другого семестру першого року навчання. Вибір навчальних дисциплін здобувачі здійснюють через подання особистої заяви на ім'я директора Інституту. Після обрання дисципліна вноситься до робочого навчального плану та є обов'язковою до вивчення. Результати вибору навчальних дисциплін зазначаються в індивідуальному навчальному плані аспіранта в розділі «Дисципліни вільного вибору аспіранта», який затверджується вченою радою.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності, здобувачі вищої освіти отримують через практичну підготовку, яка полягає:
– у проведенні наукових досліджень за темою дисертації, як наукової складової ОНП, від польових досліджень – до роботи у лабораторіях з використанням лабораторного обладнання і приладів; освоєння методичних підходів та науково-дослідних методів;
– у реалізації програми асистентської педагогічної практики, метою якої є оволодіння методологією педагогічної діяльності, якісна підготовка викладацької діяльності, оволодіння сучасними методами викладання та методикою проведення різних видів навчальних занять. Асистентська педагогічна практика регламентується відповідним Положенням та Програмою дисципліни;
– у вивченні дисциплін вибіркових компонент ОНП, які направлені на отримання фахових компетентностей;
– участі здобувачів у виконанні науково-дослідних робіт певного наукового підрозділу.
Під час проходження педагогічної практики аспірант, зокрема, здобуває компетенції викладацької діяльності у закладах вищої освіти (ФК6) та відпрацьовує набуття гнучкого способу мислення, який дозволяє розв’язання проблем та задач, що вимагають оновлення та інтеграції знань при критичному ставленні до сталих наукових концепцій та дотримання норм професійної етики, академічної доброчесності, формування екоцентричного наукового світогляду (ЗК2, ЗК5). Цей вид роботи передбачає проведення лекційних, практичних занять, консультацій та надає аспіранту можливість апробації результатів власного дослідження.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання

Освітня програма дозволяє забезпечити упродовж періоду навчання набуття здобувачами соціальних та комунікативних навичок через проведення семінарсько-практичних занять усіх освітніх компонентів, де вони отримують можливість публічних виступів. В Інституті запроваджена практика проведення науково-практичних конференцій молодих вчених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем» з обов’язковою для аспірантів участю та усною доповіддю. У 2025 році було проведено два науково-популяризаційні заходи «Гідроекологічні студії», участь у яких взяли аспіранти та наукова молодь інституту, студенти та викладачі ЗВО. Оволодінню такими навичками допомагають виступи аспірантів на засіданнях наукових відділів та Вченої ради зі звітом про виконання освітньої та наукової складової індивідуального плану.
Соціальні навички (soft skills) здобувачі насамперед набувають через засвоєння обов’язкових компонентів освітньої програми. Зокрема, набуттю здобувачами соціальних навичок сприяє вивчення таких дисциплін як «Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень», «Професійна етика науковця-викладача», педагогічна асистентська практика та ін., що формують у них здатність організовувати науково-дослідний та освітній процес, ефективно спілкуватися з широким науковим загалом.

Продемонструйте, що зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість

досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Продемонструйте, що зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОНП має чітку структуру та взаємопов'язаність освітніх компонентів – на першому році навчання здобувачі вивчають обов'язкові компоненти, зокрема – «Філософія науки і культури», «Іноземна мова професійного спрямування», які спрямовані на набуття загальнокультурних та громадянських компетентностей, формування особистісної ідентичності сучасного українського науковця, який у своїх наукових пошуках опирається на різнобічний досвід світової та насамперед, європейської цивілізації, вирізняючи важливість національного досвіду та розбудови української науки. Інші обов'язкові компоненти ОНП також спрямовані на використання світового досвіду відповідних аспектів наукової діяльності задля формування науковця з громадянськими та моральними принципами, здатного до самостійної науково-дослідницької, науково-організаційної, науково-педагогічної, аналітичної роботи та інноваційної діяльності у галузі біології, іхтіології.
На другому році підготовки, з урахуванням отриманих знань та здобутих компетентностей, аспіранти опановують ОК, спрямовані на поглиблення знань зі спеціальності. На третьому році передбачена педагогічна практика, що дозволяє закріпити здобуті навички викладацької діяльності.
ОНП вибудована на принципах логічності та послідовності, переходу від загального до спеціального, що формує основу для розвитку загальнокультурних і громадянських компетентностей, набуття яких сприяє здатності аспірантів до самостійного аналізу та розуміння закономірностей суспільних процесів.

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Формування навантаження здобувачів ОНП за відсутності стандарту відбувається згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в інституті.
Загальний бюджет навчального часу складає 43 кредити ЄКТС – 1290 годин: обсяг навчальних аудиторних занять – 626 годин (лекції - 157 годин, лабораторні/практичні - 469 годин), обсяг самостійної роботи здобувачів – 664 години. Навчальна складова передбачена на перших двох курсах підготовки доктора філософії, а на третьому курсі реалізується педагогічна практика. Обсяг ОНП та її окремих освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Наукова складова ОНП виконується протягом усього періоду підготовки, з першого по четвертий рік, оскільки потребує значного часу для самостійної роботи, особливо у випадках збору матеріалу в природних умовах, проведення експериментів тощо. Це дозволяє здобувачам зосередитися на наукових дослідженнях та підготовці до захисту дисертації на третьому та четвертому курсах.
Здобувачі мають право обирати форми самостійної роботи, спрямовані на засвоєння програми через активний пошук із використанням сучасних ІТ-рішень та наукометричних баз даних, що розвиває навички самостійного здобуття знань і практичного досвіду. Чинним Порядком в Інституті передбачено визнання результатів неформальної та інформальної освіти. Крім того, на виконання рекомендацій ЕГ та ГЕР, до робочих програм обов'язкових компонентів (ОК) додано розділ, що регламентує оцінювання знань, здобутих під час самостійної роботи.

Яким чином структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми? Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, опишіть модель та форми її реалізації

ОНП «Іхтіологія» є практикоорієнтованою, оскільки дослідження в галузі 09 Біологія потребують опанування конкретних методик та алгоритмів. Практична складова реалізується через освітні компоненти, що формують компетентності ЗК 02, 04-05 та ФК 01, 03, 07 для досягнення ПРН 02, 04. Особливий акцент зроблено на курсі «Методологія та методи гідробіологічних досліджень», окремі дослідницькі блоки (польові дослідження, радіоекологічні методи та біотестування) якого викладають провідні науковці-практики Інституту. Варіативні компоненти також фокусуються на оволодінні прикладними навичками. Здобувачі мають доступ до унікального обладнання: хромато-мас-спектрометра, біотехнологічного комплексу та мікроскопів дослідницького класу. Аспіранти залучені до роботи Гідроекологічного товариства України. Дисертаційні роботи аспірантів окрім фундаментальної складової, мають спрямованість на вирішення актуальних практичних іхтіологічних проблем, зокрема чужорідних інвазивних видів та радіонуклідного забруднення риб тощо.
Виконання наукової складової ОНП, набуття компетентностей при виконанні навчальної та практичної складової гарантує формування вмінь та навичок, що сприяє досягненню мети ОНП - підготовки висококваліфікованих фахівців у галузі біології. Набуттю компетентностей сприяє і проходження асистентської педагогічної практики (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/15_RP_pd_prct_25.pdf).

Яким чином ОП забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Основні напрями наукових досліджень Інституту (гідробіологічний, іхтіологічний, радіоекологічний та біотехнологічний), які відображені у його Статуті (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_IHB_2022.pdf), безпосередньо стосуються низки глобальних цілей сталого розвитку, зокрема:
2) подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства – розробка технологій аквакультури; 6) забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією – вивчення абіотичних та біотичних компонентів прісноводних екосистем; 13)

вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками – комплексні гідробіологічні дослідження гідроекосистем в умовах кліматичних змін; 15) захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад (розвертання) процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття – розробка технологій з біоіндикації, моніторингу та управління екологічним станом водних об'єктів; вивчення впливу різних форм забруднення на гідробіонтів; дослідження біорізноманітності рослин та тварин (безхребетних та риб).

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zahalna-informatsiia

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

У Правилах прийому визначається порядок вступу до аспірантури, організації та проведення вступних випробувань, а також перелік необхідних документів.
З 2024 року для вступу обов'язковим є сертифікат ЄВІ (іноземна мова та ТЗНК), а з 2025 року і сертифікат ЄВВ з методології наукових досліджень із балами, не нижчими за прохідні. Порядок прийому на 2026 рік наразі очікує затвердження.
Конкурсний відбір базується на результатах фахового іспиту, ЄВВ та ЄВІ. Вступники подають список наукових праць (із копіями) для оцінки їхніх наукових здобутків, та дослідницьку пропозицію, де обґрунтовують актуальність, аналізують стан проблеми та описують методи дослідження. Специфіку ОНП «Іхтіологія» відображено у Програмі фахових випробувань. Для абітурієнтів із дипломом магістра за іншою спеціальністю за рішенням Приймальної комісії може бути призначено додаткове вступне випробування.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, регламентується Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про академічну мобільність аспірантів, докторантів та Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів. Для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії поінформованість про ці питання забезпечується через оприлюдення на сайті Інституту зазначених положень та порядків, а також при спілкуванні здобувачів з відділом аспірантури, науковим керівником або гарантом ОНП.
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання та кваліфікацій, отриманих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності)

За ОНП Іхтіологія такі випадки відсутні.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та/або інформальній освіті? Яким чином забезпечується доступність цієї процедури для учасників освітнього процесу?

Питання неформальної освіти врегульовуються Законами України «Про вищу освіту» та «Про освіту» та Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів Інституту гідробіології https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti, які знаходиться у відкритому доступі на сайті. Враховуючи рекомендації ЕГ з акредитації ОНП, в 2025 розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Відповідні зміни були внесені до Робочих програм ОК, які розміщені на сайті.
Здобувачі та викладачі отримують актуальну інформацію під час проведення семінарів, тренінгів, під час проходження курсів підвищення професійної кваліфікації, інформація про можливості визнання результатів неформальної або інформальної освіти доводиться здобувачам при викладання ОК, була поширена у групі аспірантів Інституту через соціальні мережі.

Наведіть конкретні приклади та прийняті рішення щодо визнання результатів навчання отриманих у неформальній та/або інформальній освіті

Практики застосування визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті за ОНП не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, що освітній процес на освітній програмі відповідає вимогам законодавства (наведіть посилання на відповідні документи). Яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання на ОП сприяють досягненню мети та програмних результатів навчання?

Освітній процес за ОНП «Іхтіологія» регулюється документами, розміщеними на сайті установи, які постійно оновлюються відповідно до змін у законодавстві України щодо освітньої діяльності. У 2025 році на виконання рекомендацій ЕГ з акредитації ОНП було розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», актуалізовано «Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів», внесено зміни до програми вступних іспитів до аспірантури, робочих програм.
Мовою викладання ОНП є українська. Після початку повномасштабної агресії РФ у 2022 році переглянуто робочі програми (силабуси) та вилучено посилання на джерела країни-агресора, а також російськомовну літературу. У навчальному процесі застосовуються людиноцентрований підхід, традиційні методи навчання, навчання через дослідження та викладання.
Досягненню мети та програмних результатів навчання сприяє застосування сучасних цифрових інструментів (платформи Google Meet, Zoom), використання відеоматеріалів, технічних засобів (комп'ютери, проектори), електронних ресурсів, елементів дистанційного навчання. При виборі індивідуальних завдань застосовується особистісно орієнтований підхід з урахуванням тематики наукових досліджень здобувача. Досягненню ПРН сприяє розвиток критичного мислення, сучасних методів аналізу та перевірки інформації.

Продемонструйте, яким чином методи, засоби та технології навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу. Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентрований підхід на третьому освітньо-науковому рівні забезпечується через особистісно-орієнтоване навчання – індивідуальні та групові заняття та консультації, елементи дистанційного й електронного навчання (використання інформаційно-комунікаційних технологій, за необхідності - онлайн-консультації, обмін навчальною інформацією електронною поштою тощо). Це сприяє формуванню наукових і професійних компетентностей здобувачів, підвищення рівня їх активності, вмотивованості, професійної спрямованості здобувачів освіти;
Такий підхід реалізується і через надання можливості здобувачу формувати індивідуальну освітню та наукову траєкторії розвитку – вільний вибір наукового керівника, напряму й теми дослідницької роботи, а також вибіркових навчальних дисциплін.
Залучення аспіранта як активного учасника науково-освітнього процесу відбувається і через анкетування. Результати періодичного анкетування аспірантів свідчать про загальну задоволеність переліком дисциплін, рівнем викладання та вирішенням питань академічної доброчесності й конфліктних ситуацій. Водночас аспіранти надали низку зауважень, які було враховано викладачами для подальшого вдосконалення освітнього процесу.

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів, засобів та технологій навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Забезпечення відповідності методів навчання і викладання принципам академічної свободи для учасників освітнього процесу гарантується Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті та реалізується через право викладача самостійно і творчо формувати робочі програми дисциплін, обирати форми організації освітнього процесу та методи навчання. Для здобувачів академічна свобода забезпечується через право обирати наукового керівника та науковий підрозділ для виконання дослідження, тематику та методологію наукової роботи, формулювати тему дисертаційного дослідження та компоненти освітньої програми, формувати індивідуальний навчальний план та реалізувати право на академічну мобільність (у т.ч. міжнародну), брати участь у роботі колективних органів та товариств. Участь здобувачів у наукових семінарах та вибраних ними конференціях сприяють вільному обговоренню їх наукових напрацювань. Внутрішні нормативні документи гарантують свободу викладання, вираження власної думки, наукову та публікаційну діяльність при збереженні академічної відповідальності.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів надається здобувачам після зарахування під час їх ознайомлення з ОНП та робочими програмами навчальних дисциплін, а також через силабуси – як короткий виклад необхідної інформації про зміст, методи контролю та результати викладені у доступній для сприйняття формі, які розміщені на сайті Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses). З цими матеріалами здобувачі ознайомлюються на початку першого навчального року, а на першому заняті з кожної дисципліни здобувачам доносять специфіку викладання дисципліни, детальний порядок і критерії оцінювання.
Аспірант в індивідуальному плані зазначає ОК на весь період підготовки та поточний рік, обсяг наукової роботи та терміни. Погоджений з науковим керівником план та тема дисертаційного дослідження затверджується на засіданні відділу та на вченій раді протягом місяця з дня зарахування.
Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії наведено Положенні про організацію освітнього процесу та Положенні про асистентську педагогічну практику аспірантів Інституту гідробіології, робочих

програмах.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

В Інституті гідробіології створені необхідні умови для поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП, що відповідає основним принципам підготовки доктора філософії в Україні та міжнародному освітньому просторі. Програма передбачає глибоку інтеграцію навчальної складової з науковою роботою.
Протягом навчання в аспірантурі здобувач має виконати освітню складову індивідуального плану, провести власне наукове дослідження та захистити дисертаційну роботу, що передбачено Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти. Здатність виконувати наукові дослідження у здобувачів формують освітні компоненти (ОК1.1.04-1.1.05, 2.1.01-2.3.03). Виконання індивідуальних завдань через самостійну пошукову і наукову роботу сприяє формуванню відповідних ОНП дослідницьких компетентностей, зокрема, загальних – ЗК.01, ЗК.02, ЗК.04 та фахових – ФК.02 – ФК.4.
В Інституті діє Рада молодих учених, в складі якої активно працюють аспіранти, що забезпечує їхню участь у науково-організаційній діяльності.
Поєднання теоретичних знань та наукових досліджень підтверджується безпосередньою участю здобувачів у виконанні науково-дослідних робіт. Одразу після зарахування аспірантів долучають до держбюджетних тем профільних відділів, включаючи їх як виконавців до робочих планів підрозділів. Крім того, молоді науковці активно залучаються до реалізації міжнародних грантів та конкурсних проєктів, що забезпечує інтеграцію освітньої складової у реальну наукову практику.
Наприклад, аспіранти Шлапак О.О., Вакарова Д.А. брали участь у виконанні Гранту Президента України докторам наук для здійснення наукових досліджень на 2018 р.; аспіранти Павловський В. та Ганжа Д.Д. – Гранту за конкурсом НФДУ «Підтримка досліджень провідних та молодих учених» на 2020-2022 рр., а Меньковська М. – Гранту НФДУ Конкурс НФДУ «Передова наука в Україні» на 2024–2026 рр.
За результатами наукових досліджень здобувачі під керівництвом наукових керівників готують та публікують статті, зокрема і в журналі категорії А «Гідробіологічний журнал», який перевидається як Hydrobiological Journal; беруть участь у конференціях, зокрема, у науково-практичній конференції молодих учених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем», організатором якої є Рада молодих учених Інституту. Разом з першими публікаціями з'являються профілі аспірантів в нукометричних базах (Scopus, Orcid).
В освітньому процесі використовуються напрацювання науковців Інституту, на сайті розміщені їх профілі в ORCID, у мережі https://www.researchgate.net/, є бази публікацій, зокрема і тих, що індексуються базами Scopus, WoS та ін.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Робочі програми ОК переглядаються щороку та після обговорення затверджуються Вченою радою інституту. Протягом року проводиться анкетування та особисті консультації зі здобувачами, випускниками та роботодавцями щодо змісту дисциплін. Отримані відгуки та рецензії аналізуються на засіданнях профільних відділів та Вченої ради. За результатами цього аналізу, а також за власною ініціативою, викладачі оперативно оновлюють зміст ОК, що забезпечує актуальність навчання.
Оновлення змісту навчальних дисциплін відбувається на основі включення новітніх наукових досягнень і сучасних практик, що викладачі отримують та узагальнюють завдяки їхній співпраці у міжнародних проектах, участі у фахових конференціях, в.т.ч. і міжнародних, стажуванні, роботі над спільними публікаціями у закордонних виданнях. Як приклад наведемо оновлення лекційних матеріалів, практичних і лабораторних занять та науково-методичну базу освітнього процесу, зокрема, д.б.н. Юришинцем В.І. оновлено зміст освітньої компоненти «Актуальні питання сучасної біології» включенням застосування сучасних методів та новітніх підходів ідентифікації коронавірусу SARSCoV-2 із застосуванням молекулярно-генетичних методів та антитіл до вірусу – за допомогою імуноферментного аналізу. Семенюк Н.Є. оновила зміст курсу «Професійна етика науковця-викладача» у зв'язку зі змінами у світових тенденціях природоцентрованої та гуманної науки. Крім того, до всіх освітніх компонентів внесені зміни в рекомендовану літературу, а саме, видалено посилання на видані в рф джерела та російськомовну літературу. Зміни у робочих програмах регламентуються «Положенням про робочі програми навчальних дисциплін» та «Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм».

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності Інституту гідробіології відбувається через встановлення та розвиток міжнародної співпраці із науково-дослідницькими установами та закладами вищої освіти, зокрема, договори про співробітництво з:
- Університет Казімежа Великого м. Бидгощ, Польща (Kazimierz Wielki University);
- Інститут електроніки і сенсорних матеріалів Технічного Університету Гірничої Академії у Фрайберзі, Німеччина (Institute of Electronic and Sensor Materials) Umwelt der TU Bergakademie Freiberg);
- Інститут гідробіології та управління водними екосистемами Університету природних ресурсів та наук про життя м. Відень, Австрія (Institute of Hydrobiology and Aquatic Ecosystem Management of the University of Natural Resources and Life Sciences, Vienna, Austria);
- Національний інститут сільськогосподарських та харчових досліджень та технологій м. Мадрид, Іспанія (National Institute of Agricultural and Food Research and Technology).
Міжнародній співпраці сприяє участь науковців та аспірантів у міжнародних конференціях, семінарах, тренінгах (http://hydrobio.kiev.ua/ua/novyny). Аспіранти мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних, до яких Інститут має доступ.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Яким чином форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому?

У межах освітніх компонент ОНП застосовуються форми контролю, передбачені Положенням про організацію освітнього процесу: поточний контроль (презентації, доповіді тощо) та підсумковий контроль (диференційований залік, іспит). Робочі програми ОК та силабуси містять інформацію про форми контролю, програмні результати та критерії оцінювання, інформування аспірантів про які відбувається на початку курсу. Поточний контроль проводиться у формі опитувань, дискусій, письмових робіт, підготовки доповідей або презентацій на визначену тему чи за результатами дисертаційного дослідження.
За результатами поточного, проміжного та підсумкового контролю у процесі навчання ведеться накопичення рейтингових балів. Підсумкова оцінка іспиту визначається як сума балів за всіма успішно оціненими результатами навчання та оцінкою під час складання іспиту. За результатами підсумкового контролю визначається рівень засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни та досягнення програмних результатів. Виконання індивідуальних завдань за темою дисертації контролює науковий керівник. Атестація аспірантів, відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти, передбачає звіт про виконання індивідуального плану на засіданні відділу (двічі на рік) та звіт на вченій раді (щорічно). Індикатором успішності ОНП є підготовка сучасного конкурентоспроможного іхтіолога-науковця, здатного створювати нові фундаментальні знання з практичною цінністю та захистити кваліфікаційну роботу на здобуття ступеня доктора філософії.

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Чіткість і зрозумілість контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується через ознайомлення здобувачів із робочими програмами навчальних дисциплін, силабусами та навчальними планами, розміщеними на сайті Інституту.
На ознайомчій зустрічі аспірантів 1-го року навчання заступник директора з наукової роботи, наукові керівники, завідувач аспірантури та представники наукових відділів інформують аспірантів про нормативні документи, розміщені на сайті, та особливості роботи структурних підрозділів.
На зустрічі з гарантом аспіранти знайомляться з ОНП, навчальним планом і графіком освітнього процесу.
На вступних лекціях викладачі ознайомлюють аспірантів із формами контролю та критеріями оцінювання. Робочі програми й силабуси, що містять програмні результати навчання, оприлюднені на сайті Інституту у вільному доступі. Документи включають окремі розділи щодо критеріїв оцінювання самостійної роботи та процедури зарахування результатів неформальної й інформальної освіти, що забезпечує прозорість та зрозумілість вимог для кожного здобувача.
Аспірантів заздалегідь інформують про терміни підготовки та затвердження тем дисертаційних робіт, вимоги до атестації у наукових підрозділах, звітування перед вченою радою, а також про форми контролю виконання індивідуального плану підготовки, який передбачає презентацію індикаторів успішності. За потреби наукові підрозділи та вчена рада можуть коригувати терміни виконання та контрольні показники.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про робочі програмами відповідної дисципліни аспірантам повідомляється на початку викладання, з електронним варіантом програми, формами контролю та критеріями оцінювання можна ознайомитися на сайті Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses).
Інформація про зміст, структуру, кількість й тематику обов'язкових робіт (форми контрольних заходів та критерії оцінювання) доводяться викладачами до аспірантів у перші дні навчання.
Також на сайті викладені силабуси навчальних дисциплін, звідки можна почерпнути інформацію про зміст, структуру та контрольні заходи навчальної дисципліни. Учасники освітнього процесу належно поінформовані про процедуру проведення контрольних заходів.
Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здійснюється шляхом бесід, обговорень та анкетування здобувачів.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)? Продемонструйте, що результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Під час реалізації ОНП застосовуються дві форми атестації: проміжна та підсумкова.
Проміжна атестація спрямована на контроль виконання індивідуального плану навчальної та наукової підготовки здобувача. Вона охоплює три складові: освітня складова – складання освітніх компонентів відповідно до навчального плану; науково-дослідницька складова – виконання індивідуального дослідницького плану; практична складова – проходження асистентської педагогічної практики. Атестація проводиться раз на рік на засіданні вченої ради, а звітування – двічі на рік на засіданнях відділу.
Підсумкова атестація здобувачів за ОНП Іхтіологія здійснюється відповідно до Порядку проходження процедури

захисту дисертації та присудження ступеня доктора філософії шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Доступність до інформації щодо проведення контрольних заходів для учасників освітнього процесу забезпечується наданням інформації щодо зазначених нижче документів на консультаціях здобувачам під час їхньої підготовки та через розміщення на сайті Інституту наступних документів (https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti):
- Положення про організацію освітнього процесу у Інституті гідробіології НАН України;
- Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Інституті;
- Положення про асистентську педагогічну практику аспірантів Інституту гідробіології Національної академії наук України;
- Положення про апеляційну комісію.

Робочі програми навчальних дисциплін містять інформацію про контрольні заходи та програмні результати навчання, що мають бути досягнуті (http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses).

Яким чином процедури проведення контрольних заходів забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів та процедури запобігання і врегулювання конфлікту інтересів унормовані (https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti):
- Положенням про організацію освітнього процесу у Інституті гідробіології НАН України
- Положенням про апеляційну комісію Інституту гідробіології НАН України;
- Положенням про кодекс академічної доброчесності.

Також об'єктивність екзаменаторів забезпечується публічним проведенням контрольних заходів та єдиними вимогами до усіх учасників процесу (тривалість контрольного заходу, кількість завдань, критерії оцінювання). Конфліктних ситуацій, які були б зумовлені необ'єктивністю екзаменаторів, чи подання заяв до апеляційної комісії, не було.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу, аспірантам, які за результатами екзаменаційної сесії мають заборгованість з 1-2 дисциплін, наказом директора Інституту може бути надано право на їх ліквідацію. Такі випадки були при проходженні контрольних заходів – модулів та іспитів аспірантами Прімачовим М.Т. та Куриленком О.В., які двічі проходили курс та складали іспити з дисципліни «Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С1».

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Врегулювання процедури та порядок оскарження здобувачами результатів контрольних заходів може відбуватися відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та Положення про апеляційну комісію (https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti).
У випадку оскарження результатів проведення контрольного заходу аспірант звертається із заявою, яку подає особисто директору Інституту. Наказом директора створюється апеляційна комісія, яка протягом двох днів має розглянути заяву та прийняти рішення: задовольнити або відхилити заяву. Якщо комісією приймається рішення про зміну попередніх результатів контрольного заходу, то нова оцінка виставляється в протоколі апеляційної комісії, а потім – у документах здобувача за підписом голови комісії. Порядок оскарження результатів атестації здобувачів відбувається відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова КМУ від 12 січня 2022 р. № 44). Під час публічного захисту кваліфікаційної роботи здійснюється аудіо- / відеозапис для уникнення конфліктної ситуації. За роки підготовки докторів філософії в Інституті подання заяв та розгляду апеляцій не було.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

ППолітика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності відображені у Положенні про організацію освітнього процесу та у Положенні про кодекс академічної доброчесності. Питання запобігання академічній недоброчесності, ознайомлення аспірантів з «Етичним кодексом ученого України», з використання програмного забезпечення для перевірки наукових публікацій та дисертаційних робіт на наявність плагіату розглядаються у процесі викладання дисциплін «Професійна етика науковця і викладача», «Методологія підготовки та представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» та «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технологій та управління проектами». Питання правових і технічних складових академічної доброчесності є одними з базових питань співпраці наукового керівника з аспірантами.
Питання забезпечення перевірки дисертацій здобувачів на наявність плагіату покладено на відділ науково-технічної інформації Інституту.

Випадків плагіату в наукових публікаціях та дисертаційних роботах аспірантів Інституту не було.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Вкажіть посилання на репозиторій ЗВО, що містить кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти ОП

У процесі викладання дисциплін «Професійна етика науковця і викладача», «Методологія підготовки та представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» та «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технологій та управління проектами» аспіранти знайомляться з можливостями програмного забезпечення для перевірки дисертаційних робіт на наявність плагіату, як приклад, використовуючи наступні ресурси: https://StrikePlagiarism.com.
Запобігання порушення академічної доброчесності аспірантами, а саме - перевірка наукових публікацій та дисертацій, правильність оформлення цитування використаної літератури покладена на їхніх наукових керівників. Перевірка наукових та освітніх робіт на плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів, зокрема, сервісу StrikePlagiarism, https://my.plag.com.ua/. За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими системами, які є у вільному доступі.
Під час процедури підготовки до захисту дисертації здобувачів проходять обов'язкову перевірку на плагіат з використанням відповідних платформ та програмних засобів (https://StrikePlagiarism.com).
Захищені кваліфікаційні роботи доктора філософії знаходяться на сайті установи:
https://hydrobio.kiev.ua/ua/spetsializovana-vchena-rada/arkhiv-zakhyshchennykh-dysertatsii

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

В Інституті запроваджені принципи академічної доброчесності, які регламентовані Положенням про кодекс академічної доброчесності Інституту гідробіології. Щодо здобувачів передбачено, що у своїй освітній та науковій діяльності вони повинні дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності: самостійно виконувати освітні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання; надавати адекватні посилання на джерела використаної інформації (ідеї, розробки, твердження, відомості); дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, науково- педагогічної) діяльності, використані методи досліджень і джерела інформації, дотримуватись інших вимог, передбачених Законом України «Про академічну доброчесність».
Відповідальність за порушення академічної доброчесності покладено як на здобувачів ступеня доктора філософії, так і на наукових керівників та викладачів, які забезпечують безпосередній первинний контроль якості виконання аспірантом наукової складової освітньої програми. 12 травня 2025 р. було проведено онлайн-семінар для аспірантів, викладачів і наукових працівників Інституту «Академічна доброчесність. Основні види порушень та способи запобігання».

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Порушення академічної доброчесності регулюється Положенням про кодекс академічної доброчесності.
За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої відповідальності: можуть отримати попередження про необхідність дотримання академічної доброчесності; незадовільну оцінку за результатами контрольного заходу; повторно проходити оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо); повторно проходити освітню компоненту програми; за значні порушення аспіранти можуть бути відраховані з аспірантури Інституту гідробіології. За час підготовки аспірантів ОНП Іхтіологія випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу не було.

6. Людські ресурси

Продемонструйте, що викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

До реалізації ОНП залучено працівників Інституту, які спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують з огляду на їх кваліфікацію та професійний досвід, з урахуванням вимог Постанови КМУ від 30.12.2015 №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності».
Усі викладачі, задіяні у ОНП, мають наукові ступені докторів та кандидатів наук у галузі біології (03.00.10 – іхтіологія, 03.00.17 – гідробіологія), близько 60% освітніх компонент викладають доктори наук. Високу кваліфікацію викладачів підтверджує наявність необхідної кількості фахових публікацій у журналах, що індексуються Scopus / Web of Science, фахових виданнях України. Стаж роботи усіх викладачів перевищує 5 років роботи на наукових посадах. В установі працює понад 50 кандидатів та 11 докторів наук, які формують кадровий резерв працівників, які можуть бути задіяні в освітній діяльності. Викладачі ОНП працюють над підвищенням власної кваліфікації, освоюючи курси, що покращують їхній викладацький рівень. Семенюк Н.Є. у 2024 р. у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЄКТС) та отримала сертифікат про успішне завершення курсу, у 2024-2025 рр. –

підвищення кваліфікації у Житомирському державному університеті імені Івана Франка, тема стажування: «Методика викладання біології у закладах вищої освіти» (180 годин). В.І. Юришинець успішно пройшов курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus, отримав сертифікат.
д. б. н., с.д. Семенюк Н.Є. має публікації, присвячені проблемам біоетики: Семенюк Н.Є. Деякі світові підходи до етики польових досліджень у гідробіології (огляд). Київ, 2023.. С. 6–13. Семенюк Н., Щербак В., Клєстов М. Етичні принципи наукових досліджень різнотипних екосистем ПЗФ України (на прикладі НПП «Нижньосульський»). Наук. вісник Ужгородського університету. Серія Біологія. 2025. Вип. 59. С. 64–68.

Продемонструйте, що процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

В Інституті як науковій установі у штатному розписі не передбачено посад науково-педагогічних працівників. Наукові працівники, задіяні у проваджені освітньої діяльності, отримують належні рейтингові бали в процедурах внутрішнього кваліфікаційного оцінювання. Певним елементом відбору є процедура вибору здобувачами варіативних компонентів ОНП, яка базується на зацікавленості у дисциплінах та рейтингах викладачів. Необхідний рівень професіоналізму викладачів забезпечується через залучення до освітнього процесу провідних фахівців Інституту, які мають науковий ступінь, вчене звання, відповідний стаж наукової / науково-педагогічної роботи, наукові публікації, зокрема і у виданнях, віднесених до наукометричних баз Scopus, WOS, та проводять активну дослідницьку роботу. Так, доктори біологічних наук, результати наукових досліджень яких опубліковано у рейтингових виданнях (Q1- Q3), викладають дисципліни: «Фізіологія та біохімія риб», «Актуальні проблеми сучасної іхтіології» – завідувач відділу розвитку риб д.б.н. за спеціальністю Іхтіологія Потрохов О.С., «Актуальні проблеми сучасної біології», «Методологія та методи гідробіологічних досліджень» – завідувач відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології д.б.н. проф. Юришинець В.І.; «Актуальні проблеми сучасної гідробіології» провідний науковий співробітник д.б.н. проф. Щербак В.І. та ін.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

На сьогодні Інститут виступає головним роботодавцем аспірантів-випускників, підготовка яких є основним «джерелом» поповнення висококваліфікованих кадрів установи. Залучення провідних фахівців установи як наукових керівників аспірантів дозволяє впливати на формування індивідуальної траєкторії їхньої підготовки, коригування робочих програм освітніх компонентів у напрямку, необхідному у конкретних проблемних дослідженнях.
Ознайомлення здобувачів з потенційними роботодавцями відбувається під час наукових заходів, які проходять в Інституті – семінарів, круглих столів, засідань вченої ради, конференцій та інших наукових зібрань. Представники установ, що можуть бути роботодавцями, запрошуються на семінари, на яких аспіранти доповідають результати наукової роботи, та захист дисертаційних робіт, який відбувається на засіданнях спеціалізованих рад Інституту.
В Інституті в рамках виконання міжнародних та національних наукових проектів підтримуються традиції проведення семінарів, круглих столів та лекцій вченими з іноземних та вітчизняних установ, до організації та участі у яких залучаються аспіранти. Це, зокрема: Міжнародний україно-японський науковий семінар «Водоймище-охолоджувач Чорнобильської АЕС на стадії виведення з експлуатації», науково-практичний семінар «Використання наукових розробок у запровадженні сучасних підходів щодо оцінки забруднення води та донних відкладів прісноводних екосистем», 2024 р., «Гідроекологічні студії» (2025), семінар «Академічна доброчесність» (2025 р.).

Яким чином ЗВО сприяє професійному розвиткові викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

Участь у освітньому процесі є важливою складовою рейтингу науковців в Інституті. Підготовка викладачів до лекційних та практичних занять потребує від них ознайомлення з актуальними сучасними науковими досягненнями, постійного відслідковування сучасних тенденцій в методологічній та методичній наукових базах, знання сучасних методів аналізу та представлення інформації. Все це сприяє професійному розвитку викладачів, які посідають чільні місця у рейтингу науковців установи. Участь у викладацькій роботі враховується при розподілі премій з економії ФЗП.
Високий професійний рівень викладачів засвідчує атестація наукових працівників, що проводиться відповідно до «Положення про атестацію наукових працівників» що п'ять років. З метою визначення професійного рівня працівників в Інституті проводиться внутрішнє рейтингове оцінювання науковців, один із розділів якого враховує педагогічну діяльність. Оцінювання професійності викладачів проходить і за результатами анкетного опитування аспірантів. Професійному зростанню сприяє участь науковців у конкурсах на отримання грантів та їх виконання. У 2016–2025 рр. науковці виконували 30 міжнародних та українських грантів, включно з 3 проєктами НФДУ.

Наведіть конкретні приклади заохочення розвитку викладацької майстерності

В Інституті система стимулювання викладачів діє через внутрішнє рейтингове оцінювання, у якому педагогічній діяльності приділено значне місце, як наслідок – матеріальне та моральне заохочення (преміювання, стажування, отримання вчених звань). Участь у викладацькій роботі враховується при розподілі премій з економії ФЗП. Під час обмежувальних карантинних заходів викладачі освоїли не лише дистанційні методи презентації лекцій, але й поєднання очної (присутні в залі аспіранти) та дистанційної (здобувачі спостерігають за лекцією на екранах пристроїв) форм занять. В умовах воєнного періоду викладачі були вимушені освоїти викладання за умов

переривання заняття повітряними тривогами, періодичного зникнення світла та зв'язку.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином навчально-методичне забезпечення, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) ОП забезпечують досягнення визначених ОП мети та програмних результатів навчання

В структурі Інституту 7 наукових відділів, біотехнологічний комплекс, науково-допоміжні підрозділи: наукова бібліотека з читальним залом, дві гідробіологічні станції, редакція наукового журналу «Гідробіологічний журнал». Інститут має достатні фінансові, матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення для досягнення визначених ОНП цілей та ПРН. Бібліотека має читальний зал 85,9 м2, фонди бібліотеки – понад 66 тис. прим, є доступ до мережі бібліотек, існує електронний каталог бібліографічних описів з пошуковим апаратом. Існує доступ до наукових баз даних SCOPUS, Web of Science, доступ до фахових ресурсів через систему підтримки Research4Life. Приміщення, які виділені для забезпечення навчальної діяльності (загальна площа 296 м2), відповідають санітарно-технічним нормам, обладнані необхідними технічними засобами (мультимедіа, комп'ютери, вимірювальна техніка). У навчанні задіяні сучасні новітні прилади Центру колективного користування: хромато-масспектрометр Agilent 1200, сучасні мікроскопи, гамма-спектроскопічна система (GS System) та ін. Біотехнологічний комплекс слугує базою для проведення Еекспериментальних досліджень з контрольованими умовами. Білоцерківська експериментальна гідробіологічна станція Інституту має рибоводні ставки, які використовуються здобувачами як модельні водні об'єкти. На сайті Інституту розміщені робочі програми та силабуси навчальних дисциплін ОНП та методичне забезпечення. Аспіранти повністю забезпечені гуртожитками (Управління справами НАНУ).

Продемонструйте, яким чином заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Інститут забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до різних інформаційних ресурсів. Здобувачі користуються матеріалами наукової бібліотеки та її електронними каталогами (https://hydrobio.kiev.ua/ua/struktura/naukovo-dopomizhni-pidrozdily/naukova-biblioteka , http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nas/cgiirbis_64.exe?C21COM=F&I21DBN=NANU028&P21DBN=NANU028&S21FMT=&S21ALL=&Z21ID=
Викладачі та здобувачі мають безоплатний доступ до платформ Web of Science, Scopus, Research4Life, Springer та ін. Лекційні приміщення та лабораторії обладнані необхідними технічними засобами (мультимедіа, комп'ютери, вимірювальна техніка, підключення до мережі Інтернет, Wi-Fi). Викладачі та здобувачі отримують персональні облікові записи для доступу до корпоративної мережі та електронних сервісів НАН України.
Важливим аспектом є забезпечення інклюзивності: створення безперешкодного доступу до будівель, приміщень та санітарних вузлів для осіб з особливими освітніми потребами. Такий підхід гарантує прозорість, рівність можливостей.

Опишіть, яким чином освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Освітнє середовище Інституту дозволяє задовольнити потреби та інтереси аспірантів через доступ до навчальних, науково-дослідницьких ресурсів та інфраструктури установи, що необхідно для виконання освітньої та наукової складової індивідуального плану здобувача. Здобувачу пропонується отримання всіх видів відкритої наукової інформації; участь у виконанні НДР підрозділу, до якого він прикріплений; можливість участі у конкурсах на отримання стипендій і грантів. В Інституті гідробіології видається періодичне наукове видання «Гідробіологічний журнал»/«Hydrobiological Journal» (Scopus), аспіранти публікуються у цьому виданні поза редакційною чергою. Під час обмежувальних карантинних заходів почали застосовуватись не лише дистанційні методи презентації лекцій, але й поєднання очної та дистанційної форм занять. В умовах воєнного періоду викладання здійснюється за умов переривання заняття повітряними тривогами, періодичного зникнення світла та зв'язку.
Найближче обладнане укриття цивільного знаходиться за адресою пр. Володимира Івасюка, 10, куди здобувачам пропонується пройти у випадку оголошення повітряної тривоги. Приміщення, де проходять заняття пройшли обстеження на відповідність протипожежним та санітарним умовам. Здобувачі та викладачі проходять регулярні інструктажі з техніки безпеки, що відображено у відповідних журналах. В Інституті є медпункт, призначено відповідальну особу за психологічну підтримку (в 2025 р. нею прослухано відповідний курс та отримано сертифікат).

Опишіть, яким чином заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою.

Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки аспірантів налагоджені та працюють через викладачів, відділ аспірантури та вченого секретаря, профспілковий комітет, Раду молодих вчених; аспіранти за необхідності можуть звернутися до дирекції – заступника директора з наукової роботи та безпосередньо до директора Інституту; призначено особу, відповідальну за психологічну підтримку.
Інформаційна підтримка аспірантів здійснюється через сайт Інституту, групи у мережах комунікацій viber, facebook,

Ради молодих науковців та аспірантської спільноти, ПК.
Для забезпечення освітньої підтримки на сайті розміщено необхідну інформацію про ОНП і навчальні плани. Аспіранти мають вільний доступ до навчально-методичних матеріалів, наукових праць, що є у бібліотеці та у відділах. Консультативна підтримка аспірантів ведеться, перш за все, їхніми науковими керівниками, вони мають можливість отримати додаткові консультації керівників та науковців з відділів, до яких прикріплений аспірант та підрозділів, на які покладені функції випускових кафедр. За потреби консультації аспірантам надають фахівці установи та інших закладів. Соціальна підтримка аспірантів відбувається через призначення та виплату їм державної стипендії встановленого розміру відповідно до рішення стипендіальної комісії Інституту. За наявності коштів аспірантам наприкінці року виплачується матеріальна допомога відповідно до «Порядку використання коштів, що можуть бути використані для надання матеріальної допомоги та заохочення аспірантам».

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Інститут створив належні умови для повноцінної реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами відповідно до державних будівельних норм та стандартів інклюзивності. Забезпечено безперешкодний доступ до навчального корпусу, лабораторій та санітарно-гігієнічних приміщень шляхом встановлення нормативних пандусів, функціонування ліфтів та відсутності архітектурних бар'єрів на шляхах пересування. Практична спроможність інфраструктури підтверджується досвідом навчання на освітньо-науковій програмі «Іхтіологія» аспіранта В. Воробйова, для якого було забезпечено адаптацію освітнього середовища з урахуванням індивідуальних потреб.

Продемонструйте наявність унормованих антикорупційних політик, процедур реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Освітній процес в Інституті ґрунтується на засадах науковості, відкритості, доступності, наступності та нерозривного поєднання освітньої діяльності з науковими дослідженнями. Політика закладу в освітній та науковій сферах чітко спрямована на дотримання етичних норм, засудження будь-яких проявів гендерного насильства, сексуальних домагань і булінгу, а також на системне запобігання конфліктним ситуаціям.
Для забезпечення прозорості та правопорядку в установі функціонує уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції, яка координує реалізацію антикорупційної стратегії. За період реалізації освітньої програми випадків дискримінації, нестатутних відносин, корупційних правопорушень чи конфліктів, пов'язаних із сексуальними домаганнями, зафіксовано не було.
Ефективна превенція таких ситуацій забезпечується завдяки принципам «відкритих дверей» та постійній комунікації між адміністрацією, керівниками наукових підрозділів, Радою молодих вчених і Профспілковим комітетом, що створює багаторівневу систему громадського контролю та академічної підтримки.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі на своєму вебсайті

Розроблення, затвердження, моніторинг та зміни до ОНП визначаються наступними документами:
Положення про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf).
Положення про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті гідробіології НАН України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_proekt_grupa.pdf).
Інститут послідовно дотримується визначених процедур розроблення, моніторингу, затвердження та перегляду ОНП.

Яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Періодичний перегляд ОНП здійснюється на основі системного моніторингу для забезпечення її актуальності, відповідності вимогам Національної рамки кваліфікацій, чинному законодавству та сучасним тенденціям розвитку галузі. Механізм моніторингу ОНП включає комплекс інструментів зворотного зв'язку: анкетування та бесіди зі здобувачами, ініціативи членів робочої групи, регулярне спілкування із зовнішніми стейкхолдерами (науковцями та науково-педагогічними працівниками провідних закладів освіти), а також порівняльний аналіз ОНП Іхтіологія із суміжними програмами вітчизняних та іноземних університетів. Останній перегляд ОНП у 2025 році був спрямований на імплементацію рекомендацій, отриманих під час акредитаційної експертизи, що сприяло суттєвому вдосконаленню нормативної бази та змісту навчання. Зокрема, було розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», актуалізовано «Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів», а також модернізовано програми вступних іспитів та зміст робочих програм навчальних дисциплін з метою підвищення якості підготовки

фахівців.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх пропозиції беруться до уваги під час перегляду ОП

Залучення аспірантів до процесу перегляду ОНП, забезпечення її якості, оцінювання ОНП та роботи викладачів відбувається: через роботу аспірантів у складі Ради молодих вчених – до складу РМВ входили аспіранти Вакарова Д.А., Кофонов К., Шлапак О.О., Леонтьєва Т.О., Коваленко Ю.О., Жорова А.В.; через анкетування аспірантів – проведення моніторингу задоволеності ОНП, їх побажання та інтереси були враховані при оновленні ОНП в 2021 р. через актуалізації курсу «Професійна етика науковців»; через внесення своїх пропозицій у форму на сайті інституту. З метою якнайширшого долучення здобувачів до перегляду ОНП до складу робочої програмної групи ОНП включали молодих науковців, які навчалися успішно захистилися за спеціальністю іхтіологія (к.б.н. Абрам'юк І.І., PhD Коваленко Ю.О.).
Наприклад, у 2025 р. аспіранткою Марущак І.В. було запроповано включити до переліку вибіркових ОК дисципліну «Геоінформаційні технології в гідробіології». Було розроблено РП дисципліни та внесено відповідні зміни до нової редакції ОНП зі спеціальності Е1 Біологія та біохімія.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП?

Аспіранти Інституту реалізують своє право на участь у процедурі внутрішнього забезпечення якості освіти через взаємодію із науковими підрозділами та колегіальними органами установи. Взаємодія здійснюється на рівні наукових підрозділів (випускових кафедр), де відбувається первинне обговорення структури ОНП, а також у межах Вченої ради Інституту. Ключовим інструментом представництва інтересів здобувачів є Рада молодих вчених, делеговані представники якої входять до складу Вченої ради, та входять до складу робочих груп ОНП, що забезпечує прямий вплив на прийняття рішень щодо змісту та наповнення робочих програм освітніх компонентів та ОНП. Крім того, в установі запроваджено систему регулярного анкетування, яка слугує дієвим каналом зворотного зв'язку для моніторингу задоволеності освітнім процесом, виявлення актуальних потреб аспірантів та оперативного реагування на виклики, що виникають під час навчання.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Взаємодія Інституту з роботодавцями базується на понад 20 чинних угод про співпрацю з провідними установами та закладами вищої освіти, серед яких КНУ імені Тараса Шевченка, НаУКМА, НУБіП України, Житомирський ДУ імені Івана Франка, Білоцерківський НАУ та інші. Залучення стейкхолдерів до забезпечення якості ОНП носить системний характер: представники зовнішніх організацій запрошуються на засідання випускових підрозділів для обговорення змін до структури програми та беруть участь в оцінюванні рівня підготовки аспірантів під час асистентської педагогічної практики, проміжної атестації та захисту дисертацій. Пропозиції роботодавців щодо актуалізації змісту навчання інтегруються в ОНП за результатами спільних наукових семінарів, круглих столів та конференцій. Окремим аспектом є роль самого Інституту як ключового роботодавця для випускників аспірантури: установа здійснює постійний моніторинг кадрових потреб наукових підрозділів, що безпосередньо впливає на формування тем дисертаційних досліджень, вибір методології та залучення аспірантів до виконання конкретних держбюджетних тем і наукових проєктів у межах стратегії розвитку установи.

Опишіть практику збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП (зазначте в разі проходження акредитації вперше)

Моніторинг кар'єрного шляху та працевлаштування випускників аспірантури здійснюється службою вченого секретаря та фіксується у щорічних звітах, що є підставою для оцінки ефективності діяльності як окремих наукових підрозділів, так і Інституту в цілому. Отримані дані безпосередньо використовуються при підготовці довідок для участі у конкурсному відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів, підтверджуючи спроможність установи забезпечувати високий рівень фахової реалізації випускників. Публічність результатів навчання підтримується через розділ «Наші випускники» на офіційному сайті установи, де розміщено презентації їхніх наукових досягнень та відгуки про освітній процес. Такий підхід дозволяє враховувати досвід колишніх здобувачів при плануванні стратегії розвитку аспірантури та корекції змісту освітньо-наукових програм відповідно до реальних запитів ринку праці.

Продемонструйте, що система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійсненого через опитування заінтересованих сторін

У процесі здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час реалізації ОНП істотні недоліки не виявлені. За результатами моніторингу рівня задоволеності здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії освітньо-науковою програмою виявлено, що здобувачі: оцінили набуті компетенції ОП для подальшої роботи як потрібні (100%); задоволені сучасним рівнем викладання дисциплін за ОНП (понад 90%); високо оцінили роботу наукових керівників дисертацій (100%); в цілому задоволені рівнем наукового обладнання та інфраструктурою (80%); задоволені вирішенням питань академічної недоброчесності та конфліктних ситуацій (майже 100%). З метою залучення до процесу періодичного перегляду ОНП та забезпечення її якості до складу робочої групи включено

нещодавніх випускників аспірантури. Анкетування стейкхолдерів здійснюється шляхом заповнення відповідної анкети з опитуванням на сайті (https://forms.gle/BQ3aDPmTNcMyb1HH7). Результати анкетування стейкхолдерів наведено на сайті установи https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Analiz_anket_Steik.pdf. Отримані таким шляхом пропозиції розглядаються гарантом ОНП, виносяться на розгляд проектної групи та випускової кафедри.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та рекомендації з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

ОНП Іхтіологія тричі проходила спрощену процедуру акредитації, отримуючи умовну акредитацію на рік; в 2023 році було враховано зауваження щодо необхідності більш детального підтвердження кваліфікації викладачів, задіяних у реалізації ОНП. Для усунення зауважень були опубліковані методичні праці викладачів. Викладачі пройшли стажування або навчання: Семенюк Н.Є. у 2024 р. у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЄКТС, сертифікат), у 2024-2025 рр. пройшла підвищення кваліфікації у Житомирському державному університеті імені Івана Франка без відриву від основного місця роботи шляхом стажування (24.11.2024–25.01.2025), тема стажування: «Методика викладання біології у закладах вищої освіти» (180 годин); В.І. Юришинець успішно пройшов курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus, отримав сертифікат; І.М Незбрицька пройшла навчальний курс «Інклюзія та ментальне здоров'я: нові сенси в освіті» та взяла участь у «Форумі академічної доброчесності», 2025 р.
Зауваження та рекомендації отримані внаслідок акредитаційної процедури 2025 року були враховані для вдосконалення ОП:
- Розроблено та введено в дію «Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти», відповідні розділи додано до робочих програм;
- актуалізовано «Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів»;
- внесено зміни до програми вступних іспитів до аспірантури, змінено програми освітніх дисциплін – прибрано російськомовні джерела, додано джерела останніх років;
- проведено добровільне опитування випускників аспірантури – результати опубліковано на сайті установи: «Наші випускники»;
- виконано моніторинг змін ОНП відповідно до зауважень зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів. Опубліковано на сайті «Зведену таблицю зауважень та пропозицій»;
- проведено аналіз анкетувань стейкхолдерів: відгуків здобувачів, зауважень висловлених зацікавленими особами, які пройшли анкетування на сайті установи. Результати опубліковано на сайті установи: «Результати та аналіз анкетування стейкхолдерів».

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП

Академічна спільнота Інституту залучена до процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП через участь у процесах розгляду ОНП і робочих навчальних програм у наукових підрозділах, які призначені як випускові кафедри, в робочій групі з розробки ОНП; у процесі їх обговорення та затвердження вченою радою Інституту, через наукове керівництво роботою здобувачів над дисертаційним дослідженням; підготовку спільних з здобувачами наукових публікацій; через організацію наукових конференцій та з'їздів, участь у них учасників академічної спільноти та обговорення питань стосовно удосконалення освітнього процесу, а також участь у контролі та здійсненні виконання освітньої та наукової діяльності аспірантів.
Науковці Інституту залучаються до тренінгів з метою ознайомлення аспірантів з приладною базою сучасного обладнання та новітніми методиками і технологіями, які має Інститут. Проводяться науково поляризаційні заходи в яких беруть участь фахівці-професіонали з інших установ, які передають свій досвід науковій молоді та здобувачам. Зокрема, на останньому такому заході (Гідроекологічні студії - 2) виступили з доповідями: Мойсієнко І.І., д.б.н., проф., зав. кафедри ботаніки Херсонського державного університету, пров. н. с. біосферного заповідника Асканія-Нова імені Ф.Е. Фальц-Фейна, заслужений діяч науки і техніки України, віце-президент Українського ботанічного товариства: «Поди - екосистеми європейського значення»; Коноваленко О. С., к.геогр.н., керівниця напряму ВОДА WWF-Україна: «Вільні річки – шлях до екологічної рівноваги».

Продемонструйте, що в академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти

Формування культури якості в Інституті базується на реалізації Концепції освітньої діяльності, яка визначає стратегічні пріоритети та етичні орієнтири установи. Ключовими принципами цієї діяльності є тісна інтеграція наукових досліджень із навчальним процесом, інноваційною та виробничою діяльністю, а також розробка освітніх програм на компетентнісній основі згідно з рівнями Національної рамки кваліфікацій та стандартами вищої освіти інших спеціальностей, рекомендацій та наявного досвіду інших ЗВО у галузі біології. Система внутрішнього забезпечення якості гарантує об'єктивність оцінювання результатів навчання та відповідність змісту програм актуальним запитам ринку праці в галузях гідробіології та іхтіології. Інститут забезпечує рівний доступ до освіти, зокрема і для осіб з особливими освітніми потребами, дотримуючись принципів деполітизації, гуманізму та академічної свободи. Орієнтація на концепцію «навчання впродовж життя» у поєднанні з пріоритетністю загальнолюдських цінностей і патріотизму створює сприятливе середовище для підготовки наукових кадрів нового покоління.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюються права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Сторінка аспірантури на сайті інституту забезпечує повну прозорість освітнього процесу, надаючи вільний доступ до інформації про правила прийому, програми вступних випробувань, нормативно-правові акти, що регулюють навчальний процес, та актуальних контактних даних.
Усі оприлюднені документи є загальнодоступними, що гарантує інформаційну відкритість установи для вступників та громадськості. Додатково механізм інформування реалізується через ознайомчі зустрічі керівництва та гарантів із аспірантами першого року навчання, під час яких здобувачі отримують вичерпні роз'яснення щодо положень, які регламентують їхні права та обов'язки, а також правове поле взаємодії всіх учасників освітнього процесу.
Права та обов'язки вступників та здобувачів встановлюються відповідними документами, які доступні на офіційному сайті це, зокрема:
- Положення про організацію освітнього процесу;
- Положення про академічну доброчесність;
- Порядок реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін;
- Положення про асистентську педагогічну практику аспірантів;
- Положення про академічну мобільність;
- Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у аспірантурі та надання їм академічної відпустки;
- Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів;
- Порядок визнання результатів, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти;
- Положення про апеляційну комісію та ін.

Наведіть посилання на вебсторінку, яка містить інформацію про оприлюднення ЗВО відповідного проєкту освітньої програми для отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкголдерів).

https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі на своєму вебсайті інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zahalna-informatsiia
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti
https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечуючи їх повноцінну підготовку через поєднання багаторічного досвіду наукових досліджень гідроекосистем України та світу, потужної дослідницької бази із сучасними науковими та освітніми методологіями й технологіями. Підготовка здобувачів до дослідницької діяльності базується на практикоорієнтованій освітній складовій та наукових дослідженнях під керівництвом наукового керівника. Дисципліни нормативного та вибіркового блоків сприяють опануванню дослідницьких навичок, з урахуванням потреб та індивідуальної траєкторії здобувача, що дає їм можливість реалізовувати освітні потреби з урахуванням власних наукових інтересів.
Оволодіння методологією педагогічної діяльності передбачає опанування ОК 1.1.02, 1.1.05, 1.1.06, а також проходження асистентської педагогічної практики (ОК 1.2.01). Метою викладацької практики є формування системи знань з методики викладання, набуття практичних навичок та досвіду викладацької роботи, необхідних для викладання дисциплін за профілем спеціальності. Викладацька практика відповідає вимогам до практичної підготовки здобувачів, проводиться відповідно Положення про асистентську педагогічну практику аспірантів Інституту гідробіології Національної академії наук України та Програми асистентської педагогічної практики аспіранта. Під час проходження практики аспіранти готують план практики, ведуть щоденники; звіт за проходження практики захищають перед комісією, а керівник практики доповідає про результати практики на засіданні вченої ради.

Продемонструйте, що наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає

напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Дотичність наукових інтересів здобувачів та їхніх наукових керівників забезпечується ще на етапі вступу до аспірантури через презентацію дослідницької пропозиції, яка дозволяє оцінити вектор майбутнього дослідження. Вибір наукового керівника та теми дисертації ґрунтується на взаємній відповідності наукових інтересів сторін, а також на основі актуальних напрямів досліджень керівників, що підтверджуються їхніми публікаціями. Остаточне узгодження тем дисертаційних робіт відбувається шляхом колегіального обговорення та затвердження на засіданнях наукових відділів і Вченої ради Інституту, що гарантує високий рівень наукової обґрунтованості та відповідність обраного напряму профілю освітньо-наукової програми.
Так, акад. д.б.н. проф. Афанасьєв С.О. - керівник НДР «Механізми формування біорізноманіття риб та інших гідробіонтів в екотонних зонах річкових систем як основа розробки наукових засад збереження аборигенної флори і фауни в умовах інтенсифікації процесу інвазій чужорідними видами» та ін., працює в галузі гідробіології, іхтіології. Теми дисертацій аспірантів: «Інвазійні види риб та їх вплив на аборигенну іхтіофауну річкових систем Карпатського регіону України» (Тимошенко Н.В.); д.б.н. с.н.с. Потрохов О.С. - керівник НДР «Морфо-фізіологічні та біохімічні механізми пристосування риб до умов антропогенно порушених водних екосистем» та інших НДР іхтіологічного спрямування. Тема захищеної дисертації Коваленко Ю.О. «Фізіолого-біохімічні особливості формування нових стійких популяцій коропових риб за дії токсичного забруднення».

Продемонструйте здатність закладу освіти сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Здатність до формування спеціалізованих разових рад для атестації за ОНП Іхтіологія спеціальність 091 Біологія на час подання відомостей самооцінювання підтверджена проходженням процедури захисту в Інституті трьома здобувачами:
Коваленко Ю.О. (2016 р.в.) пройшла процедуру захисту в разовій спеціалізованій вченій раді ДФ 26.213.001 (наказ МОН № 1287 від 21.10.2020 р.) та отримала диплом доктора філософії ДР № 001108;
Кофонов Кирило (2016 р.в.) пройшов процедуру захисту в разовій спеціалізованій вченій раді ДФ 26.213.002 (наказ МОН № 1214 від 10.11.2021 р.) та отримав диплом доктора філософії ДР № 003727;
Тимошенко Н.В. (2018 р.н.) пройшла процедуру захисту в разовій спеціалізованій вченій раді (Наказ Інституту гідробіології НАН України від 27.12.2023 року № 27) та отримала диплом доктора філософії Н24 №002241.

Опишіть, як заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо).

Для апробації та оприлюднення результатів досліджень здобувачів Інститут забезпечує комплексне науково-комунікаційне середовище. Фундаментом публікаційної активності є видання періодичного «Гідробіологічного журналу», який входить до категорії «А» фахових видань України та перевидається у США як «Hydrobiological Journal», що відкриває аспірантам можливість безоплатного опублікування праць із високим рівнем міжнародного цитування. Апробація результатів також відбувається через активну участь у конференціях і з'їздах, зокрема у науково-практичній конференції молодих учених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем», яку організовує Рада молодих учених Інституту. Для внутрішньої експертизи та професійного обговорення дисертаційних напрацювань використовуються як майданчики засідання наукових відділів, Вченої ради та спеціалізовані фахові семінари, за рішенням яких надається висновок про наукову новизну та практичну цінність робіт. Матеріально-технічне забезпечення включає безперешкодний доступ до лабораторій, спеціалізованого обладнання, наукових фондів та мережі Інтернет, а організаційний супровід досліджень координується відділом науково-технічної інформації, відділом аспірантури за підтримки Київського відділення Гідроекологічного товариства (гранти на публікації) та Профспілкового комітету установи (матеріальні допомога при захисті).

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Інститут співпрацює з установами інших країн, міжнародними науковими спільнотами, інформує здобувачів про можливість навчання, стажування за кордоном, участі у міжнародних наукових проектах та конференціях, тренінгах через сайт інституту та соціальні мережі.
Інститут забезпечує можливості долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю через реалізацію права на академічну мобільність, участь у міжнародних наукових товариствах.
Так, до участі у роботі 44-та міжнародної конференції «Наукове співробітництво в басейні річки Дунай: вирішення сучасних і майбутніх екологічних проблем європейського річкового ландшафту», 2023, яку курує Міжнародна асоціація досліджень Дунаю, долучалися як організатори випускники аспірантури Інституту к.б.н. Білоус О.П., а як учасники – здобувачі Меньковська М.О., Тимошенко Н.В.

Опишіть наявну практику участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються.

Усі наукові керівники здобувачів є керівниками та відповідальними виконавцями відомчих та конкурсних НДР, до виконання яких долучаються аспіранти. Упродовж 2016-2025 рр. під їх керівництвом виконано 20 конкурсних НДР на загальну суму понад 20 млн. грн. Високий рівень наукової роботи керівників підтверджується: науковими публікаціями - монографіями, науковими статтями у міжнародних і фахових журналах; систематичною участю наукових конференціях, форумах та семінарах різного рівня; за результатами їх роботи отримані патенти та впровадження.
Афанасьєв С.О. як керівник конкурсного проекту НАН України «Оцінка стану та розробка заходів із збереження природного потенціалу та біорізноманіття рівнинних річкових систем…» залучав до роботи асп. Кудрявцеву Д.О. Гудков Д.І., керівник грантів НФДУ «Комплексна оцінка радіаційної небезпеки об'єктів ядерної спадщини для водних екосистем» та «Фізіолого-біохімічні, гематологічні та репродуктивні механізми адаптації риб…» Гудков Д.І. залучав як виконавців асп. Павловського В.В., Ганжу Д.Д. та Меньковську М.О. Юришинець В.І. керував Грантом Президента України докторам наук «Взаємозв'язки між паразитичними угрупованнями аборигенних та інвазивних видів риб…», виконавці- асп. Вакарова Д.А. та Шлапак О.О. У 2024-2025 роках в Інституті виконувались три проєкти НФДУ, які очолювали керівники аспірантів, які навчаються за ОНП – Афанасьєв С.О., Гудков Д.І., Юришинець В.І. Інформація про ці проєкти та участь аспірантів доступна на сайті (додатки 1, 3).

Опишіть, як заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Наукові керівники та аспіранти постійно беруть активну участь в дослідницьких проектах, результати яких публікуються, дотримуючись як прав співавторів наукових праць та як співвласників інтелектуальних продуктів (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok1_Vidpovidnist_publ_napr-1.pdf)
Обов'язковою є перевірка наукових текстів на наявність плагіату, яка здійснюється за допомогою системи StrikePlagiarism. Протидія плагіату забезпечується також шляхом розміщення дисертаційних робіт аспірантів на сайті інституту. Праці здобувачів та дисертаційні роботи щодо академічної доброчесності контролюються науковими керівниками, експертами, членами спеціалізованої вченої ради, офіційними опонентами.
Засадничі принципи академічної доброчесності сформульовані в «Концепції освітньої діяльності Інституту гідробіології НАН України» (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/Concept_Education.pdf). Також з метою дотримання академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності в Інституті діє «Кодекс академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України», що висвітлює морально-етичні норми, яких мають дотримуватись всі учасники освітнього процесу (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf).
Випадків конфлікту інтересів щодо наукової продукції наукових керівників та аспірантів Інституту не виявлено.

Опишіть, як заклад вищої освіти вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

В Інституті не виявлено фактів порушень академічної доброчесності серед наукових працівників Інституту та здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. У разі порушення академічної доброчесності «Кодексом академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України» передбачається притягнення співробітника до дисциплінарної відповідальності відповідно до законодавства.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Основна сильна сторона ОНП «Іхтіологія» полягає втому, що Інститут гідробіології має великий досвід, що базується на здобутках школи з майже сторічним досвідом іхтіологічних досліджень, має кадровий потенціал для якісної підготовки кадрів – докторів філософії зі спеціальності 091 Біологія.
Унікальність ОНП, що реалізується на базі наукової установи, та яка у змістовній частині ОНП різнобічно об'єднала загальні та спеціальні дисципліни, проявляється у науковому (наявність аквакомплексу, дослідних баз, задіяність спеціалістів-іхтіологів наукових підрозділів), навчальному (різнобічно поєднання загальних та спеціальних дисциплін) та прикладному аспекті (практична спрямованість робіт).
З метою набуття досвіду наукового спілкування, оприлюднення отриманих наукових результатів для аспірантів Інституту зорганізуються науково-практичні конференції, проводяться наукові семінари.
Інститут підтримує участь здобувачів у наукових проєктах, стипендіях НАН України та Президента України. Результати наукової діяльності здобувачів безкоштовно (для аспірантів позачергово) публікуються в науковому журналі «Гідробіологічний журнал», який індексується в Scopus.
Здобувачам надається широка можливість вибору напряму досліджень, виходячи з їхніх наукових уподобань. Теми дисертаційних робіт аспірантів відповідають науковим інтересам їхніх керівників.
У разових спеціалізованих вчених радах для захисту дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії захищено 3 дисертації докторів філософії за спеціальністю 091 Біологія, ОНП Іхтіологія.
Слабкі сторони ОНП лежать у площині недоліків державної політики в сфері освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності. Низька зацікавленість соціуму у результатах наукової діяльності (виражена як нематеріально, так і фінансово) призводить до значної демотивації здобувачів. Проблеми навчання в аспірантурі ще більше загострилися після початку російської військової агресії та запровадження воєнного стану, окрім фінансово-матеріальних та демотиваційно-психологічних – до них додались небезпеки війни.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує

здійснити задля реалізації цих перспектив?

Стратегія подальшого розвитку ОНП «Іхтіологія» на найближчу перспективу передбачає розширення переліку вибіркових дисциплін з відповідним коригуванням загального обсягу кредитів, що узгоджується із сучасними змінами у програмах за спеціальністю Біологія та біохімія.
Для професійного розвитку викладачів та аспірантів Інститут планує сприяти їх стажуванню, використовуючи як традиційні очні форми, так і можливості сучасних освітніх платформ, що дозволить інтегрувати передові методики навчання та актуальні наукові підходи у освітній процес.
Планується оновлення приладної бази установи, що дозволить розширити дослідницькі можливості аспірантів.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Афанасьєв Сергій Олександрович

Дата: 04.03.2026 р.

Таблиця 1. Інформація про освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	**Вид освітнього компонента**	**Силабус або інші навчально-методичні матеріали**		**Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього***
		Назва файла	**Хеш файла**	
Актуальні проблеми сучасної біології	навчальна дисципліна	*1_RP_akt prob such biol_obov_2025.pdf*	lEqqI594lA6HkM96rqhSIVwRrt2H2+Cdlqo8N7BVPUU=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5, 8GB Ram 520Gb HDD, Microsoft Windows 10 Home, Microsoft Office 2016. 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G, 4GB Ram 520Gb HDD, Microsoft Windows 10 Home, Microsoft Office 2016. Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470, рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005; Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020.*
Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	навчальна дисципліна	*4_RP_transf_tech_2025.pdf*	zZaTXL+SjfkXKz9T9DWrWKaSNHPflHxyJ1JH1CdUHh4=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5 8GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005 Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С 1	навчальна дисципліна	*2026_workprogram C1.pdf*	eNauwPZQSUP2z+jymqqLuHM6OErUluSVJp0vJqKTuDs=	*МТЗ Центру наукових досліджень та викладання іноземних мов Національної академії наук України*
Філософія науки і культури	навчальна дисципліна	*rob_prog_filosofia_24.pdf*	WDsb6q+DUqhAQYFwSfi2FwjJMOHz6x5986Od9j4+6Bw=	*МТЗ Центру гуманітарної освіти Національної академії наук України*
Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	навчальна дисципліна	*5_RP_Metodol_dis_rob_25.pdf*	TorWrUeTgpX1iUcJClnj4zZgamoA92ARvWS9+QlAAdQ=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5 8GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005 Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Професійна етика	навчальна	*6_RP_Prof_Etyka_2*	2TomaY9fo0aZCcuL	*Ноутбук HP для демонстрації з*

науковця-викладача	дисципліна	*025.pdf*	kaW75OtQyhX5jIq5N6egBXIooE4=	*ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5 8GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005 Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020*
Асистентська педагогічна практика аспіранта	практика	*15_RP_pd_prct_25.pdf*	8DiFdKm4tfhWyBDHKIsHxe1ifYvoIMAcRrrjF6tBalY=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5 8GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005 Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020. МТЗ ЗВО - бази практики.*
Публічний захист наукових досліджень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради	підсумкова атестація	*2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf*	DqvITVI5a9no4Y2HQBwVMr3PdUhCImoWWMZEsaVewDc=	*Ноутбук HP для демонстрації з ліцензійним програмним забезпеченням: ProBook 455 G3 AMD A8 Radeon R5 8GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 3 ПК з ліцензійним програмним забезпеченням у лекційній аудиторії: AMD Ryzen3 2200G 4GB Ram 520Gb HDD Microsoft Windows 10 home Microsoft Office 2016 Мультимедійні проектори: Медіапроектор NEC VT470 рік виготовлення – 2004, рік введення в експлуатацію – 2005 Медіапроектор BenQ MS527, рік виготовлення – 2019, рік введення в експлуатацію – 2020.*

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про відповідність НПП оствітнім компонентам

ID викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування відповідності освітньому компоненту (кваліфікація, професійний досвід, наукові публікації)
98084	Семенюк Наталія Євгенівна	Старший науковий співробітник, Основне місце	Відділ санітарної гідробіології та гідропаразитології	Диплом магістра, Національний педагогічний університет	22	Професійна етика науковця-викладача	п.1. Наукові публікації у Scopus: 1. Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Kutishchev, P.S., Lutsenko,

		роботи		імені М.П. Драгоманова, рік закінчення: 2003, спеціальність: 070402 Біологія, Диплом доктора наук ДД 010686, виданий 09.02.2021, Диплом кандидата наук ДК 043834, виданий 13.12.2007, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000816, виданий 09.08.2022			D.A.,Koziychuk, E.Sh. Phytoplankton Characteristics in Various Ecosystems of the Dnieper River: Abiotic Factors and Phytoplankton Taxonomic Diversity. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(4). P. 3–23. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i4.10 (Q3) 2. Liashenko A.V., Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Zorina-Sakharova K.Ye. Continuity and Discreteness of the Communities of Hydrobionts in the Lotic-Lentic Ecosystem of the Danube River Delta: Benthic Invertebrates. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(3). P. 3–25. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i3.10 (Q3) 3. Shcherbak V. I., Semenyuk N.Ye., Maystrova. N. V. Characteristics of Cyanobacteria at Different Stages of Existence of the Kyiv Reservoir. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60(1). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i1.10 (Q3) 4. Shcherbak V.I., Semeniuk N.Ye., Lutsenko D.A. Diversity and Ecological Characteristics of Algae in the Water Column in the Subbasin of the Large Danube Lakes During the Autumn-Winter Period (Ukraine). International Journal on Algae. 2023. Vol. 25(1). P. 71–94. https://doi.org/10.15407/alg32.03.183 (Q4) 5. Shcherbak V. I., Liashenko A.V., Semenyuk N.Ye. et al. Continuity and Discreteness of the Communities of Hydrobionts in the Lotic-Lentic Ecosystem of the Danube River Delta: Phytoplankton. Hydrobiological Journal. 2023. Vol. 59(3). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v59.i3.10 (Q3) 6. Shcherbak V.I., Semenyuk N.Ye., Yakushin V.M. Phytoplankton Structural and Functional Organization in a Large

							Lowland Reservoir under the Global Climate Change (Case Study of the Kaniv Reservoir). Hydrobiological Journal. 2022.Vol. 58 (6). P. 3–27. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v58.i6.10 (Q3) 7. Semenyuk N.Ye., Morozova A.O., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Phytoepiphyton as biological indicator of spatial and temporal changes in water salinity in the Lower Reaches of the Dnieper River. Hydrobiological Journal. 2020. Vol. 56 (4). P. 3–18. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i4.10 (Q3) 8. Semenyuk N.Ye., Shcherbak V.I., Sherman I.M., Kutishchev P.S. Characteristics of the autotrophic link of the Kardashyn Liman of the Dnieper-Bug Estuary (Ukraine). Hydrobiological Journal. 2020.Vol. 56 (3). P. 30–45. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i3.30 (Q3) п.3 Інші публікації (фахові видання, монографії, патенти): 1. Щербак В.І., Шерман І.М., Кутіщев П.С., Морозова А.О., Семенюк Н.Є., Луценко Д.А. Сучасний екологічний стан і біорізноманіття Дніпровсько-Бузької естуарної системи у зв'язку з промисловою іхтіофауною: Наукова монографія. Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2020. 200 с. 2. Генкал С.І., Щербак В.І., Семенюк Н.Є. Про морфологічну мінливість деяких видів роду Cymbella (Bacillariophyta) з водосховищ Дніпровського каскаду (Україна). Альгологія. 2020. 30 (2). С. 136–147. 3. Романенко В.Д., Якушин В.М., Щербак В.І., Тімченко В.М., Плігін Ю.В., Пашкова О.В., Цапліна К.М., Семенюк Н.Є., Майстрова Н.В., Головко Т.В., Задорожна Г.М., Вандюк Н.С., Лінчук М.І., Каленіченко К.П., Матчинська С.Ф., Железняк Н.І.

								Біорізноманіття та біоресурсний потенціал екосистем дніпровських водосховищ в умовах кліматичних змін і розвитку біологічної інвазії. Монографія. Київ: Наук. думка, 2019. 275 с. п.8. Відповідальний виконавець НДР: «Механізми гомеостазу екосистем дніпровських водосховищ у сучасних умовах їхнього функціонування» (2016–2020 рр.) «Метаугруповання різнотипних водних об'єктів: особливості взаємодій вільноживучих та симбіотичних складових локальних угруповань гідробіонтів планктону та бентосу» (2021–2025 рр.) Членство у вчених радах: Член Вченої ради Інституту гідробіології НАН України п. 7. Участь у роботі постійно діючих докторських спеціалізованих вчених рад: Член докторської спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук зі спеціальностей «Гідробіологія» та «Іхтіологія» Участь в роботі разових спеціалізованих вчених рад: 1. Рецензент разової спеціалізованої ради з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертації Леонтьєвої Т. О. «Адаптивний потенціал зелених мікроводоростей (Chlorophyta) при вирощуванні в штучних умовах», на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 091 «Біологія» (2022 р.) п.8 Робота в редколегіях фахових видань: 1. Член редакційної колегії міжнародного журналу «Альгологія» ("International Journal on Algae ") (Фахові

							видання України категорії «А», Scopus Q4) 2. Член редакційної колегії «Українського журналу природничих наук» (Фахові видання України категорії «Б» Керівництво здобувачами наукового ступеня доктора філософії: Жорової А. В. (091 Біологія. ОНП Гідробіологія) п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1.Член Гідроекологічного товариства України 2. Член Українського ботанічного товариства.
344273	Незбрицька Інна Миколаївна	старший науковий співробітник, Основне місце роботи	Відділ екології водяних рослин та токсикології	Диплом спеціаліста, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, рік закінчення: 2011, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія, Диплом кандидата наук ДК 043177, виданий 26.06.2017	14	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	п.1. Наукові публікації у Scopus: 1. Nezbrytska I., Bilous O., Sereda T. et al. Effects of War-Related Human Activities on Microalgae and Macrophytes in Freshwater Ecosystems: A Case Study of the Irpin River Basin, Ukraine. Water (Switzerland). 2024. 16(24). 3604. https://doi.org/10.3390/w16243604 (Q1) 2. Ivanova N.O., Dubniak S.S., Zorina-Sakharova K.Y., Lietytska O.M., Nezbrytska I.M. et al. Hydrological and Morphological Characteristics of the Water Bodies of the Irpin River Basin in View of Hostilities' Impact. Hydrobiological Journal. 2024. 60(6). P. 73–87. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i6.60 (Q3) 3. Bilous O.P., Nezbrytska I., Zhezherya V. et al. Interactions between Aquatic Plants and Cyanobacterial Blooms in Freshwater Reservoir Ecosystems. Water (Switzerland). 2023. 15(4). 672. https://doi.org/10.3390/w15040672 (Q1) 4. Nezbrytska I., Usenko O., Konovets I. et al. Potential Use of Aquatic Vascular Plants to Control Cyanobacterial Blooms: A Review. Water (Switzerland). 2022. 14(11). 1727. https://doi.org/10.3390/w14111727 (Q1) 5. Nezbrytska I., Shamanskyi S., Pavliukh L.,

							Kharchenko G. Assessment of inorganic nitrogen and phosphorus compounds removal efficiency from different types of wastewater using microalgae cultures. Oceanological and Hydrobiological Studies. 2022. 51(1). P. 45–52. https://doi.org/10.26881/oahs.2022.1.05 (Q3) 6. Nezbrytska I. M., Shamanskyi S. Y., Boichenko S. V., Kharchenko G. V. Some Problems of the Use of Microalgae for Nitrogen and Phosphorus Removal from Wastewater (a Review). Hydrobiological Journal. 2021. 57(2). P. 62–78. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v57.i2.60 (Q3) 7.Bilous O., Afanasyev S., Lietytska O., Manturova O., Polishchuk O., Nezbrytska I., Pohorielova M., Barinova S. Preliminary Assessment of Ecological Status of the Siversky Donets River Basin (Ukraine) Based on Phytoplankton Parameters and Its Verification by Other Biological Data. Water (Switzerland). 2021. 13(23). 3368. https://doi.org/10.3390/w13233368 (Q1) 8. Klochenko P. D., Shevchenko T. F., Nezbrytska I. M. Comparative Analysis of the Response of Phytoplankton and Phytoepiphyton to Anthropogenic Contamination of Water Bodies. Hydrobiological Journal. 2021. Vol.57, N. 3. P. 3–19. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v57.i3.10 (Q3) 9. Shevchenko T., Klochenko P., Nezbrytska I. Response of phytoplankton to heavy pollution of water bodies. Oceanological and Hydrobiological Studies. 2020. Vol. 49, N 3. P. 267–280. https://doi.org/10.1515/ohs-2020-0024 (Q3) 10.Goncharova M. T., Kipnis L. S., Konovets I. M., Nezbrytska I. M., Yarovyi M. M. Ecological Assessment of Water and Sediments Quality of the Opechen Lakes System (Kyiv).

							Hydrobiological Journal. 2020. Vol. 56, N 4. P. 71–83. DOI: https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v56.i4.60 (Q3) п.4. Інші публікації: 1. 1. Незбрицька І. М. Опублікування результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії. Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем: матеріали VI наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Київ, 10–11 жовтня 2023 р. / Інститут гідробіології НАН України, Київ, 2023. С. 106–108. 2. 2. Іванова Н. О., Білоус О. П., Незбрицька І. М. Ризики реалізації наукових проєктів молодих вчених. Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем: матеріали VI наук.-практ. конф. молодих вчених, м. Київ, 10–11 жовтня 2023 р. / Інститут гідробіології НАН України, Київ, 2023. С. 14–17. 3. Nezbrytska I., Shamanskyi S., Pavliukh L. et al. Removal of Biogenic Compounds from Sewage Water in a Culture of Euglena Gracilis (EUGLENOPHYTA). Modern Technologies in Energy and Transport. Studies in Systems, Decision and Control, vol 510 / Eds. S. Boichenko, A. Zaporozhets, A. Yakovlieva, I. Shkilniuk. Cham: Springer, 2024. P. 179–193. https://doi.org/10.1007/978-3-031-44351-0_9 п.2. Авторські свідоцтва/патенти: 1. Патент України на винахід № 117275, МПК (2018.01), A 61K41/00 G01N27/76 Спосіб збільшення виходу фікобіліпротеїнів з біомаси ціанобактерій / А. В. Курейшевич, П. П. Лошицький, І. М. Незбрицька, О.А. Васильченко. № UA 117275C2, заявл. 29.07.2016, опубл. 10.07.2018, Бюл. № 13. 2. Патент України на корисну модель № 138424, МПК (2006),

							A01N 43/80 (2006.01), C05G 3/00. Спосіб оцінки токсичності суміші пестицидів для водної біоти / С. В. Хижняк, І. М. Незбрицька, О. П. Самкова. № u201905613, заявл. 23.05.2019, опубл. 25.11.2019, Бюл. № 22/2019. Членство у вчених радах: Член Вченої ради Інституту гідробіології НАН України п.7. Участь у роботі постійно діючих докторських спеціалізованих вчених рад: Вчений секретар докторської спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з правом прийняття до розгляду та проведення захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата біологічних наук зі спеціальностей «Гідробіологія» та «Іхтіологія» п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1. Член міжнародної асоціації з дослідження Дунаю (International Association for Danube Research). 2. Член Гідроекологічного товариства України.
193337	Юришинець Володимир Іванович	Заступник з наукової роботи, Основне місце роботи	Керівництво Інституту гідробіології НАН України	Диплом спеціаліста, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: Зоологія, Диплом доктора наук ДД 004712, виданий 29.09.2015, Атестат професора АП 004121, виданий 09.08.2022, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 005588, виданий 08.06.2006	31	Актуальні проблеми сучасної біології	Д.б.н. Юришинець В.І. є провідним науковцем Інституту гідробіології з широким профілем наукових інтересів – від класичних гідробіологічних, іхтіологічних та паразитологічних досліджень до таксономічних досліджень із застосуванням методів молекулярної генетики. Навчальна дисципліна входить до обов'язкового блоку і охоплює широке коло актуальних проблем сучасної біології. В 2022 році отримав вчене звання професора. Тренінги : "Використання ДНК технологій для ідентифікації та дослідження інвазивних чужорідних видів та видів, що знаходяться під загрозою" (20-30 серпня 2018 р., Мінськ, Білорусія), організованого за підтримки міжнародних

							проектів: GTI project «Building a national and regional network for the study of alien species using DNA technologies as a great tool helping with the taxonomic impediment», BIO - bridge Initiative project «Transfer of DNA-barcoding technology for the inventory and monitoring of rare and endangered species in Belarus and other Central and Eastern European countries». Підвищення кваліфікації: 2024 – курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus, сертифікат . Редакційна діяльність: Заступник головного редактора наукового видання «Гідробіологічний журнал» / "Hydrobiological Journal" (Scopus, категорія А), що перекладається та перевидається в США (видавець в США - Begell House, USA, ISSN Print: 0018-8166; ISSN Online: 1943-5991; Атестація кадрів: Заступник голови спеціалізованої вченої ради Д 26.213.01 з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті гідробіології НАН України. Профіль ради: 03.00.17 «Гідробіологія». Член спеціалізованої вченої ради Д 26.153.01 з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті зоології НАН України ім. І.І. Шмальгаузена. Профіль ради: 03.00.08 «Зоологія», 03.00.24 «Ентомологія», 03.00.25 «Паразитологія, гельмінтологія». Останні конкурсні проєкти : Керівник гранту Президента України для молодих докторів наук в 2018 р. "Взаємозв’язки між паразитичними угрупованнями аборигенних та інвазивних видів риб: вплив на видове

							багатство, поширення та паразитологічну ситуацію" (конкурсний проект № Ф78/179-2018 ДФФД). Відповідальний виконавець проєкту 2020.02/0171 НФДУ — «Розробка наукових засад комплексного моніторингу та загроз поширення інвазивних видів риб річковою мережею і перехідними водами України (на основі паразитарних, популяційних і генетичних маркерів)» (2020-2023); Керівник проєкту НФДУ «Розробка уніфікованої тест-системи для оцінки токсичності та ідентифікації класу забруднюючих речовин, що потрапляють у водні об'єкти внаслідок воєнних дій» за конкурсом «Наука для зміцнення обороноздатності України» Об'єкти авторського права: Пат. 83037 Україна, МПК G01/N 33/18 (2006.01) Спосіб визначення наявності небезпечних паразитичних організмів у водоймі / Юришинець В.І., заявник та патентовласник Інститут гідробіології НАН України. № u 2013 02275; заявл. 25.02.2013; опубл. 27.08.2013, Бюл. № 16. Методичні розробки: Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних. Методичний посібник. Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В. Національна академія наук України. Інститут гідробіології НАН України. Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2019. 28 с. Методичні рекомендації щодо відбору зразків, культивування тест-об'єктів, оцінки токсичності та ідентифікації класу забруднювальних речовин у воді та донних відкладах. Юришинець В.І., Коновець І.М., Кіпніс Л.С., Гончарова М.Т.,

							Леонтьєва Т.О., Старосила Є.В., Романенко О.В. Київ: Інститут гідробіології НАН України, 2024. 98 с. Останні публікації: 1. Yuryshynets V. I., Shlapak O. O., Yeriomenko D. A., Primachov M. T. Peculiarities of Forming of the Far-East Introduced Fishes' Symbiocenoses: Structure and Symbiotic Interrelations. Hydrobiol. J. 2019. V. 55 (2). P. 93–105. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v55.i2.80 2. Yuryshynets V., Ondračková M., Kvach Yu., Masson G. Trichodinid ectoparasites (Ciliophora: Peritrichia) of non-native pumpkinseed (Lepomis gibbosus) in Europe. Acta Protozoologica. 2019. 59 (4). P. 101–108. https://doi.org/10.4467/16890027AP.19.009.11418 . 3. Zhmud M.Ye., Yuryshynets V.I., Liashenko A.V., Zorina-Sakharova K.Ye., Abramiuk I.I. The first record of oriental river prawn Macrobrachium nipponense (De Haan, 1849 [in De Haan, 1833-1850]) (Decapoda: Palaemonidae) in the Ukrainian part of the Danube Delta. BioInvasions Records. 2022. V. 11 (1). P. 192–198. https://doi.org/10.3391/bir.2022.11.1.19. 4. Kutsokon Y.K., Yuryshynets V.I., Shcherbatiuk M.M., Marushchak O.Y., Zaichenko N.V., Dupak V.S. Alien Fish Species and Their Parasites of the Zdvyzh River: General Characteristics, Marker Indicators, the Monitoring Scheme. 2022. Hydrobiol. J. V. 58 (6). P. 28–45. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v58.i6.2 0 5. Kvach Y., Kutsokon Y., Demchenko V., Yuryshynets V., Kudryashov S., Abramiuk I. Post-invasion spread of Chinese sleeper (Perccottus glenii) in the Lower Danube drainage (Budjak region of Ukraine).

							BioInvasions Records. 2022. V. 11 (2). P. 547–559. https://doi.org/10.3391/bir.2022.11.2.27 6. Yuryshynets V., Kvach Y., Syniavska I., Shevchenko O., Kutsokon Y. Parasites as biological tags of divergence of black-striped pipefish, Syngnathus abaster (Actinopterygii: Syngnathiformes: Syngnathidae), populations in their natural and acquired range. Acta Ichthyologica et Piscatoria. 2023. Vol. 53. P. 95–105. https://doi.org/10.3897/aiep.53.103246 7. Starosyla Ye.V., Yuryshynets V.I. Bacterioplankton and bacteriobenthos as ecological indicators of the reservoirs' ecology-sanitary state and the safety of water use. Hydrobiol. J. 2023. V. 59 (6). P. 58–70. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v59.i6.50 8. Kvach Y., Kutsokon, Y., Bakuma, A., Chebotar, S., Demchenko, V., Didenko A., Snigirov S., & Yuryshynets V. Parasite and genetic diversity of big-scale sand smelt (Atherina boyeri Risso, 1810) populations in their natural and expansion ranges in Ukraine. Parasitology research. 2024. Vol. 123(3). 154. https://doi.org/10.1007/s00436-024-08174-5
220288	Ільченко Ольга Михайлівна	Заступник директора з наукової роботи, Основне місце роботи	Центр наукових досліджень та викладання іноземних мов НАНУ	Диплом спеціаліста, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 1988, спеціальність: романо-германські мови і література, Диплом доктора наук ДД 002672, виданий 15.01.2003, Атестат професора ПР 002603, виданий 24.12.2003	37	Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С 1	Провідний викладач центру з багаторічним досвідом, доктор філологічних наук, професор Публікації: 1. Ilchenko O.M., Myroniuk T.M. Reading, Vocabulary, Grammar and Listening Comprehension Tests (for PhD Candidates). – Тести з читання, лексики, граматики та аудіювання (підготовка до кваліфікаційного іспиту з англійської мови, рівень С1). Навчальний посібник для аспірантів. К.: ЦНДВІМ НАНУ, 2018. 62 с. 2. Ільченко О., Крамар Н., Бедрич Я., Шелковнікова З. Тести з англійської. Test your English. К.: Видавниче підприємство "ЕДЕЛЬВЕЙС," 2022.

							96 с. 3. Ільченко О.М. Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. 7-те вид., доопрац. К.: Видавниче підприємство "ЕДЕЛЬВЕЙС," 2022. 334 с. 4. Ільченко О., Крамар Н., Шелковнікова З., Бедрич Я. (2025). Академічна англійська: опорні конспекти до занять. Academic English: Class Takeaways. – Навчальний посібник. 2 вид., доопрацьоване. – К.: ТОВ «Видавниче Підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2025. - 306 с. ISBN 978-617-7619-59-7 https://olgailchenkoauthor.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/01/2025_2nd.ed_._academic-english_class-takeaways_ilchenko_kramar_et-al.pdf 5. Ільченко О.М. (2024). Англійська для науковців. The Language of Science : Підручник. – 8-те вид., доопрац. – К.: Видавниче підприємство "ЕДЕЛЬВЕЙС," – 334 с. ISBN 978-617-7619-31-3 https://olgailchenkoauthor.wordpress.com/wp-content/uploads/2017/01/ilchenko_revised_e-textbook-8-20-12-24.pdf
218197	Усов Олександр Євгенійович	Завідувач відділу, Основне місце роботи	Науково-технічної інформації	Диплом спеціаліста, Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 010103 Педагогіка і методика середньої освіти. Хімія, біологія та екологія, Диплом магістра, Чернігівський державний педагогічний університет імені Т.Г. Шевченка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 0708 Екологія, Диплом	21	Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	п. 1. Наукові публікації у Scopus та фахових виданнях: 1. Sereda T. M., Manturova O. V., Usov O. Ye. Patterns of Phytoplankton and Microphytobenthos Development in Channel Ecotones in the Goryn River. Hydrobiological Journal. 2024. Vol. 60 (1). 28–42. https://doi.org/10.1615/HydrobJ.v60.i1.20 (Q3) 2. Fedun O.M., Usov O.Y., Gavris G.G. Breeding avifauna of the waste water treatment plants, located in northern left-bank part of Ukraine. Vestnik Zoologii. 2015. Vol. 49(2). P. 125–134 DOI: https://doi.org/10.1515/vzoo-2015-0014 3. Середа Т. Н., Усов О. Е.,. Жежеря В. А, Цибульський О. І.,

				кандидата наук ДК 066902, виданий 30.03.2011			Батог С. В.. Оцінка процесів евтрофікації водних об'єктів річки Стрижень // Біоресурси і природокористування . 2018. 10, № 5–6. С. 16–23. https://doi.org/10.31548/io2018.05.003 4. Силаєва А.А., Цибульський О.І., Усов О.Є., Ковган Я.О., Герасименко М.В. Попередні дані про таксономічний склад безхребетних струмків полонини Руна (Українські Карпати). Acta Carpatica. 2024. № 2 (42) 62-69 с. DOI https://doi.org/10.32782/2450-8640.2024.2.7 п.2. Авторські свідоцтва Твір наукового характеру «Saprogram – ZB» № 76309 / Усов О.Є., Воліков Ю.М. – дата реєстрації: 26.01.2018; опубл. 27.04.2018, Бюл. № 48. п. 4. Інші публікації (фахові видання, монографії, наукові посібники): Афанасьєв С.О., Юришинець В.І., Воліков Ю.М., Усов О.Є., Ляшенко А.В. Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних: методичний посібник. Київ, 2020. 28 с. п.19. Членство у науково-громадських організаціях: 1. Член міжнародної асоціації з дослідження Дунаю (International Association for Danube Research). 2. Член Гідроекологічного товариства України.
193337	Юришинець Володимир Іванович	Заступник з наукової роботи, Основне місце роботи	Керівництво Інституту гідробіології НАН України	Диплом спеціаліста, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, рік закінчення: 1994, спеціальність: Зоологія, Диплом доктора наук ДД 004712, виданий 29.09.2015, Атестат професора АП 004121, виданий 09.08.2022, Атестат старшого наукового співробітника (старшого	31	Філософія науки і культури	Викладання дисципліни забезпечують викладачі Центру гуманітарної освіти НАН України. Відповідно до робочої програми, аспірантам Інституту можуть викладати кандидати та доктори філософських наук: Савельєва М.Ю. – д.філос.н., професор Онопрієнко В.І. – д.філос.н., професор Пасько З.О. – к.філос.н., доцент Літус І.І. – к.філос.н. Деякі наукові та методичні публікації ЦГО відповідного спрямування: Філософські компетентності науковця. Посібник

				дослідника) АС 005588, виданий 08.06.2006			для аспірантів. К.: ЦГО НАНУ, 2019. 568 с. Соціокультурні передумови трансформації методології науки: Монографія / Під. ред. М. Ю. Савельєвої та Т. Д. Суходуб. Центр гуманітарної освіти НАН України, 2020, Серія «TotallogyXXI». К.: Четверта хвиля, 2020. 220 с. Філософські основи наукових досліджень. Київ, Інтерсервіс, 2019. 240 с.

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	**ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)**	**Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН**	**Методи навчання**	**Форми та методи оцінювання**
ПРН 9. Відображати результати досліджень у наукових статтях у фахових вітчизняних виданнях і у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.	☐	Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С 1	лекційні та семінарські заняття	Поточний, проміжний, підсумковий контроль; 4 бальна національна, 2 рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 8. Показувати знання і розуміння проблемних питань сучасної іхтіології в контексті теоретичних здобутків та практичного	☐	Публічний захист наукових досліджень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або н

використання.		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 7. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема методи параметричної та непараметричної статистики.	☐	Публічний захист наукових досліджень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	лекційні та семінарські заняття, самостійна робота та індивідуальні завдання.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).

		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 6. Демонструвати здатність організовувати проведення наукових зібрань різного рівня, здатність спілкуватися іноземною мовою в обсязі, достатньому для представлення та обговорення власних результатів.	☐	Асистентська педагогічна практика аспіранта	самостійна робота, підготовка до занять, викладання лекцій та практикумів.	Проміжний контроль - залік, підсумковий контроль - іспит. Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Іноземна мова професійного спрямування для підготовки аспірантів до рівня С 1	лекційні та семінарські заняття	Поточний, проміжний, підсумковий контроль; 4 бальна національна, 2 рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 4. Демонструвати дослідницькі навички, достатні для організації та проведення наукових досліджень, отримання нових знань, їхнього впровадження у	☐	Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами	лекційні та семінарські заняття, самостійна робота та індивідуальні завдання	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий

практику.				контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 5. Формулювати самостійно загальні методологічні підходи, наукову проблему власного дослідження, його актуальність, мету.	☐	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 3. Аналізувати та застосовувати науковий доробок вітчизняних та зарубіжних учених у галузі дослідження	☐	Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна

				шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Публічний захист наукових досліджень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань.	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 1. Демонструвати знання загальнонаукових філософських концепцій, розуміння ролі науки у розвитку суспільства, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір	☐	Асистентська педагогічна практика аспіранта	самостійна робота, підготовка до занять, викладання лекцій та практикумів	Проміжний контроль - залік, підсумковий контроль - іспит. Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Філософія науки і культури	лекції, семінарські заняття, самостійна підготовка	Поточний, проміжний, підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/

				незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
		Актуальні проблеми сучасної біології	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних навчально-дослідницьких завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (іспит). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).
ПРН 2. Демонструвати знання в предметній області – іхтіології, володіння сучасними методами проведення науково-дослідних робіт, організації та планування експериментів із дотриманням біоетичних принципів поводження з гідробіонтами як об'єктами дослідження, а також практики оприлюднення наукових результатів.	☐	Публічний захист наукових досліджень дисертаційної роботи на здобуття ступеня доктора філософії на засіданні разової спеціалізованої вченої ради	Публічний виступ	Присвоїти науковий ступінь доктора філософії, або ні
		Професійна етика науковця-викладача	лекції, семінарсько-практичні заняття, самостійна підготовка, виконання індивідуальних проблемно-пошукових завдань	Поточний контроль (відвідування семінарсько-практичних занять, відповіді на семінарсько-практичних заняттях, робота над темами, винесеними на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання); проміжний контроль (тести письмові); підсумковий контроль (диференційований залік). Оцінювання навчальних досягнень: 4-х бальна національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно), 2-х рівнева національна шкала (зараховано/ незараховано); 100-бальна шкала за системою ЄКТС (A, B, C, D, E, FX, F).